

DIRVA

★★★
THE FIELD

Nr. 23

Birželio-June 7, 1956
Cleveland, Ohio

Rankdarbis iš Sibiro - Washingtono saskrydžio parodai

Dirvos redakcija iš anapus geležinės uždangos gavo nepaprastą laišką. Jame ir mažytės pirštinėlės, megztos tautinėmis spalvomis. Laiške rašo:

"Malonus Pone!

I ruošiamą birželio mėn. Washingtono tautodailės parodą (iš Dirvos 13 Nr.) siunčiu rankdarbėlį — mažytes pirštinėles, kurias numezgė mano sesuo, gyvenanti Sibire. Neatsisakykite jas įteikti parodos rengėjams".

Jūsų redaktorius, gavęs šį ne-

paprastą parodai eksponatą buvo lygiai sujautintas, kaip ir tie Dirvos bičiuliai clevelandiečiai, kurie tas pirštinėles ir laišką žiūrėjo. Mačiau kai kurių akys ir ašaras... Ir atsidsėjimus, kaip lietuviai anapus geležinės uždangos, į kiekvieną laisvojo pasaulio lietuvių pastangą priartinti Lietuvai laisvę, žiūri su viltimi ir imanomai stengiasi prisidėti. Tik šiaipus geležinės, uždangos nusipolitikavę politikai, kurių rašiniai dabar "puošiasi" Draugo ir Naujienų puslapiai,

kalba prieš Washingtono saskrydį.

Tautiet, iš anapus geležinės uždangos, tavo motinos, tėvo, sesers ar brolio akys nekantriai žiūri ir laukia, ką mes gero padarysim Lietuvos laisvei prikelti. Birželio mėn. 16-17 dienomis yra reta proga Washingtono, įtakin-

giausios pasaulyje valstybės sostinėje, politikams ir visuomenininkams prakalbėti lietuvių tautos dvasiniais turtais. Prakalbėti ir prašyti Lietuvos laisvės prikėlimui paramos.

Tikiu, kad ta šventa pareiga tomis dienomis tave ir nuves į Washingtoną.

dabar yra iškėlę nuomonių skirtumų vyriausybės narių tarpe, tai jie yra atsiradę daugiausia dėl to, kaip pašalinti aukštos ekonominės konjunktūros nenormalumus ir nepageidaujamus reiškinius. Vokietijos "ekonominis stebuklas" vis dar galioja, kaip ir anksčiau. Nedarbas yra sumažėjęs iki minimumo. Kai kuriose srityse pastebimas net darbininkų trūkumas.

Ir vis dėlto Vakarų Vokietiją yra apėmęs kažkoks nerimas. Ekonominiai rūpesčiai nėra šiuo metu svarbiausias reikalas. Daug daugiau galvosūkių kelia bendroji politinė padėtis. Kancleris Adenaueris yra besilygiškai pasisakęs už bendradarbiavimą su Vakarų Europos valstybėmis. Jis laikosi nuomonės, kad paskutiniųjų laikų Maskvos politiniai vingiai nėra nuoširdūs. Jeigu sovietai gali padaryti kokią esminę nuolaidą, tai tik Vakarų Europos ir laisvojo pasaulio stiprumo ir vienybės pasąjėje. Tačiau toji vienybė ima svyruoti. Per paskutinę NATO valstybių sesiją Paryžiuje aiškiai išliko viešumon, kad vakarai nebėra vieningi. Kol Maskva laikėsi kietos ir agresingos stalininės linijos, tol vakarų valstybės buvo savo tarpe susicementavusios. Bet užteko, kad Maskva paleido savo viliojimų balsus, ir jau atsirado svyruojančių. Bulganinas su Chruščiovu karališkai priimami Londone, Prancūzijos vyriausybės viršūnės lankosi Maskvoje. Londone vyksta nusiginklavimo konferencija, kurioje sovietams daromi toli einantys pasiūlymai. Vakarai gundomi sovietų pasiūlymų praplėsti prekybą tarp abiejų blokų. Yra ir kitokių reiškinų, kurie patvirtina vykstantį lūžį vakarų fronte.

Visa tai nepaprastai neigiamai atsiliepia tiek bendrai Vakarų Vokietijos tarptautinei būklei, tiek ypatingai pakerta kanclerio Adenauerio poziciją. Opozicija su socialdemokratais priešakyje ekonominei konjunktūrai. Jeigu jau metų metais kartoja, kad

Buvęs NATO pajėgų vyriausias vadas gen. Alfred Gruenther pareiškė, kad sovietai ginkluotas pajėgas tariamai mažindami dar kartą nori prigauti vakarinius sąjungininkus.

Bonnai reikia pradėti tiesiogiai kalbėtis su Maskva. Tai nereikėtų, kad reikią eiti prieš vakarus. Bet reikią išnaudoti visus galimus svarbiausius Vokietijos problemas išspręsti, būtent, abiejų Vokietijos dalių apjungimui į vieną valstybę.

Ligšiol Adenaueris buvo tais klausimais kietas, kaip uola. Opozicija jam nekarta prikašiojo, kad jis esąs vienpusiškas. Šiandien dar negalima būtų tvirtinti, kad Adenaueris savo politiniame nusistatyme būtų susvyravęs. Bet jeigu kitos vakarų valstybės vis daugiau eis tuo patikavimo ir šliaužiojimo prieš sovietus keliu, tai kaip pasilikti vienai Vokietijai skirtingoje pozicijoje? Kiekvienas Bulganino ir Chruščiovo pajudėjimas iš Maskvos silpnina Adenauerio poziciją, nors Maskva dar nėra pasiekusi kokių esminių laimėjimų. Bet yra pasikeitusi psichologinė būsena. Taip pat pačioje Vokietijoje tautos plinta įsitikinimas, kad Adenaueris turi keisti savo liniją.

Tokios nuotaikos gali atsiliepti rinkimų išdavoms, nors, kaip jau sakytą, iki rinkimų pasiūlyk dar daugiau nekaip vieneri metai. Tačiau vyriausybė negali tokių nuotaikų nepaisyti. Kai kada jau imama vėlės kalbėti, kad vyriausybė tiesiantis artimiausiu laiku užmegsti diplomatinis santykius su sovietų satelitinėmis valstybėmis. Tad galimas dalykas, kad po kelių laikų Bonnoje atsirastų dar visa eilė raudonųjų ambasadorių, jų tarpe ir Lenkijos. Lygiu būdu prasitaria, kad Vakarų Vokietijai reikią ieškoti naujų rinkų jos pramonės gaminiams. Ypač daug tikimasi iš prekybinių santykių pagyvinimo su raudonąja Kinija.

Dipl. šefas min. St. Lozoraitis atvyko į JAV pasitarimams su min. P. Žadeikiu ir konsalais, vizitui Valstybės Departamente, dalyvauti Washingtono saskrydyje ir aplankyti lietuvių kolonijas. Clevelande min. S. Lozoraitis lankosi birželio mėn. 9 ir 10 dienomis. Plačiau skaityk 7 psl.

Atvykau kaip Lietuvos tarnas

Diplomatijos šefo S. Lozoraitis pagerbimas New Yorke įvyko š. m. 3 d. Park Sheraton Hotel patalpose. Dalyvavo virš 200 svečių.

Priėmimo pobūvį atidarė p. Lozoraičiui sutikti komiteto pirm. J. Ginkus, pasveikinęs

Šiandien tai dar tesą kalbos, dar jos nepavirto realybėmis. Bet vakarų frontui susvyravus ir plintant įsitikinimui, kad karo pavojus esąs bent jau nutolęs, ir ne visiškai pašalintas, tenka prie naujų reikalavimų taikytis ir vakarų Vokietijai. Tai daryti verčia taip pat vidaus politikos sumetimais. Jeigu iš opozicijos rėmų nebus išmušti svarbūs ginklai, kurie traukia balsuotojų dėmesį, tai gali atsitikti, kad po metų dabartinę vyriausybę gali atsidurti mažumoje ir prie valdžios vairo galėtų ateiti nauji žmonės. Vyriausybė jau iš anksto turi imtis apsaugojimo priemonių.

Kai Adenaueris birželio mėnesį atsisarš Amerikos Jungtinėse Valstybėse, jis greičiausia užsimins, kad vakarų nevieningumas ir iliuzionizmas verčia ir jį persiorientuoti. Tai nereikia, kad Vakarų Vokietija pagrindinai pakeistų savo frontą. Bet yra žymų, kurios rodo, kad Bonna irgi bandys nutiesti tiltus į Maskvą. Tuo atveju vakarų pasaulis dar kartą parodys savo politinį nenusivokimą ir iliuzionizmą.

Švedijos grožio karalienė Ingrid Goude, stipriausia varžovė į Europos gražuolės titulą.

TITO Į MASKVĄ
MOLOTOVAS IŠ UŽS.
REIKALŲ
MINISTERIŲ

Jugoslavijos komunistinis diktatorius Tito, 3 savaitėms išvykęs į Maskvą, ten buvo sutiktas didžiausiomis iškilmėmis. Tuo pačiu Tito buvo pagerbtas dar ir specialiai — Molotovo pašalinimu iš užsienių reikalų ministerio pareigų. Esą, Molotovas yra atsakingas už 1948 metais vykdytą prieš Tito Maskvos spaudimą.

Tito lankymosi Maskvoje išvakarėse taip pat buvo pranešta, kad atstatomas normalus susisiektimas tarp Belgrado ir Maskvos.

Žodžiu, atitaisoma daug Titui "padarytų skriaudų". Ir tų "skriaudų" atitaisymas Vakarose kelia nemažą rūpestį, kad Tito grįžta į Maskvos bloką.

Molotovas, kuris dabar parinktas atpirkimo ožiu, ėjo 68 metus. Jo įpėdinis, komunistinis propagandistas Dmitri T. Šepilov, yra 49 m. amžiaus, agresyvus komunistas, nieko geresnio nežadąs, negu buvo Molotovo ministeriavimo laikais.

pastangose atkovoti Lietuvos laisvę.

Kad šis kraštas toks yra, liudija ir dvi vėliavos — Jungtinių Amerikos Valstybių ir Lietuvos — draugingai greta plevėsudamos Lietuvos Diplomatinijos šefui pasveikinti. Visiems mums džiugu matyti tokį šiais laikais retą reiškinį.

Tėvynės nelaimėje visada esti daug nukentėjusių ir daug susirūpinusių, kaip atitaisyti ištiktą žalą. Didelės nelaimės ir sąnyšius sukelia didelių žmonių jausmuose, mintyse bei poelgiuose. Todėl nenuostabu, kad ir tarp mūsų esama nemaža sąmyšio beišskant kelio į Lietuvos laisvę.

Jau antrą kartą savo atminime to kelo ieškome. Tik dabar yra skirtumas. Dabar mes turime gyvą prisiminimą, kad Lietuva jau buvo laisvė visai neseniai atgavusi ir buvo sėkmingai atsikūrusi kaip nepriklausoma valstybė. Dar daugiau: turime ne tik prisiminimą, bet ir viešą, tarpvalstybinių santykių plotmėje galiojantį Lietuvos valstybės pripažinimą. Tai yra neįkainojamas vertės faktas ir argumentas Lietuvos byloje. O regimas ir realus to fakto apsišaukimas yra Lietuvos Diplomatininės Tarnybos buvimas bei niekad nenutrūkęs jos veikimas. Tai didžiulė atrama visai Lietuvos nepriklausomybės akcijai. Nes juk Lietuvos Diplomatininė Tarnyba yra gi tos pačios, kad ir palaužtos, bet teisiškai tęgėvyvos ir pripažintos Lietuvos valstybės diplomatinė tarnyba.

Dėl ką tik minėto, Tėvynės nelaimių sukėltojo sumišimo, ta atrama ne visų laisvės kelo beiškančiųjų vienodai vertinama. Tačiau dar yra lietuviuose daug ir tvirto supratimo, kad ši atrama (Perkelta į 8 psl.)

VISAM PASAULY

• Vakarų Vokietija ir Prancūzija pabaigė Luxemburge vestas derybas dėl Saaro krašto gražinimo Vokietijai. Manoma, kad Saaro kraštas pilnai Vokietijai bus perduotas 1957 m. sausio mėn. 1 d.

• Iš Maskvos pranešė, kad panaikinta centrinė teisingumo ministerija. Tas pareigas dabar vykdysią vadinamųjų respublikų teisingumo ministerijos. Teisingiau, ten nusiųsti Maskvos valdininkai.

• J. T. generalinis sekretorius planuoja kelionę į Europos kraštus anapus geležinės uždangos.

• Kipro saloje, kaip praneša patys anglai, graikų teroristų jau užmušta 38 anglų kariai.

• Indijos ministeris pirm. Nehru nuo liepos 7 iki 14 d. lankysis JAV. Jis birželio mėn. 21 d. iš Indijos išvyksta į ilgesnę kelionę aplankyti Angliją, Prancūziją, Vokietiją, Egiptą, Syriją ir Libaną.

• Maskvos įsakymu į Jugoslaviją važiuosią visų kaimyninių komunistinių kraštų partijų vadai atsiprašyti Tito už vykdytus puolimus. Pirmasis tokią atlaidų kelionę padarė Italijos komunistų vadas Togliatti.

• Lenkų komunistinė spauda skelbia, kad bus paskelbta politiniams kaliniams amnestija. Esą, iš kalėjimų bus paleista 68,000 kalinamųjų.

Vakarų nevieningumas ardo Vokietijos stiprybę

(Mūsų Vokietijos bendradarbio)

Birželio 8 d. Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris atvyko į Amerikos Jungtines Valstybes, kur jam du universitetai suteiks garbės daktaro titulus. Pati kelionė savaime yra privatinio pobūdžio, bet vis dėlto kanclerį priims tiek prezidentas Eisenhoweris, tiek valstybės sekretorius Dulles. Tokiu būdu pati kelionė įgauna platesnę reikšmę.

Paskutiniuoju laiku kanclerio Adenauerio padėtis pradėjo smarkiai šlyti. Kai kada pasigirsta balsų, kad jis jau nebesąs tas galingas vyras, kurio rankose yra visos Vakarų Vokietijos likimas. Jo vadovaujama vyriausybė išgyveno kelias krizes. Pirmiausia, nuo jos atsietė didžioji vokiečių pabėgėlių iš rytų Vokietijos sričių dalis, kurių partija perėjo į opoziciją. Panašiai pasielgė laisvųjų demokratų partija, kurios tikslai atskala pasiliko valdžioje. Bet taip pat pačių krikščionių demokratų unijoje vis labiau ima reikštis giliai einančių nuomonių skirtumų.

Tokia krizė iškilo gegužės pabaigoje, kuomet kancleris viešai atsiribojo nuo savo svarbiausių ministerių, kurių rankose yra Vokietijos ekonominio gyvenimo tvarkymas, būtent, nuo ūkio ministerio Erhardo ir finansų ministerio Schaeferio. Abu ministrai buvo sutikę su Vokietijos emisijos banko (Bank Deutscher Laender) nutarimu pakelti diskonto nuo 4½ iki 5½. Jie tuo būdu manė pašalinti kai kuriuos nepageidaujamus reiškinius ūkio gyvenime. Pirmoje eilėje norėta sustabdyti infliacijos pavojų, kuris neabejojamai reiškiiasi rimtomis formomis (nuolatinis kainų kilimas ir kt.). Antra vertus, ministrai siūlo sumažinti muitus, kad tuo būdu atpigintų kai kurias prekes.

Tačiau Adenaueris viešai pareiškė, kad jis nesutinkas nei su diskonto nuosimnio pakėlimu, nei su muitų sumažinimu. Kadangi Vokietijos emisijos bankas yra nepriklausoma institucija, kuriai vyriausybė negali daryti įtakos, tai Adenauerio pareiškimas bu-

vo tiesiogiai nukreiptas prieš abu ministerius, kurie yra jo vyriausybės svarbiausieji ramsčiai. Po kelių dienų buvo paskelbtas komunikatas, kad Adenaueris vėl suradęs bendrą kalbą su savo ministrais, bet pati krizė vyriausybės sluoksniuose šį kartą yra tuo reikšmingesnė, jog ji palietė pagrindinę koalicinę partiją, būtent, krikščionių demokratų uniją.

Kaip Amerikos Jungtinėse Valstybėse šie metai yra rinkimų metai, taip Vokietijoje jau ima reikštis priešrinkiminės nuotikos, nors parlamento rinkimai bus tikrai kitų metų rudenį. Mažėjant Adenauerio autoritetui, opozicija vis labiau tikisi, kad jai pavyks pralaužti krikščionių demokratų frontą, kuris ligšioliniame parlamente turi absoliutinę daugumą. Tenka atsiminti, kad krikščionių demokratų unijoje yra susibūrę tiek katalikai, tiek protestantai. Iki paskutiniųjų laikų tas blokas buvo pakankamai vienyti, kad jam gręstų tiesioginis iširimio pavojus. Bet dabar imama abejoti, ar tas blokas atsilauks prieš jungtinę opoziciją, kurią sudaro jau ne vien socialdemokratai, bet ir kelios nemarksistinės partijos.

Kaip ir visame laisvame pasaulyje, taip ir Vakarų Vokietijoje vis dar viešpatauja aukšta ekonominė konjunktūra. Jeigu jau metų metais kartoja, kad

Prezidentui Eisenhoweriui West Point kadetai įteikia metinę mokyklos knygą.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išeina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Registruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Mūsų jaunimas, daugumoje lankąs svetimas mokyklas, baigia mokslo metus. Daugelis iš jų jau šią savaitę gavo aukštesniųjų mokyklų diplomus, pasakė su diev mokytojams ir išsidžiai uždarė lankytojų klasių duris. Jie pasijuto ir mokyti ir galinti ir pasiryžę kalnus nuversti. Taip, kaip ir mes, kurie prieš kelius dešimtmečius, tada panašiai išėjome iš savųjų gimnazijų Nemuno šalyje.

Daugelis moksleivių šią ir ateinančią savaitę, baigę eilinius mokslo metus, gaus vasaros atostogas, atostogaus, vyresni eis į darbovietes, kad užkaltų tą reikalingą centą geram laikraščiui, knygai, pramogai ir mokslui dasidurti.

Džiaugsmas ima, kada girdi, kad kasmet daugiau ir daugiau mūsų jaunimo baigia aukštųjų mokslo ir pradeda savistovų darbą. Dar labiau džiugu, kada jie ne tik nenutolsta nuo lietuviškojo darbo, bet jam ir vadovauja ima. Tai tyvinausias laidas, kad tautiniai mes tebesame gyvi ir nesiruošame mirti.

Ne tik jaunimui, bet ir vyresniesiems miela, kad šią vasarą daugelis organizacijų planuoja mūsų jaunimo susitikimus, stovyklavimus. Ir pirmasis toks didelis jaunimo susitikimas įvyks tik mokslo metams pasibaigus, birželio mėn. 16-17 dienomis Washingtono, rengiamo lietuvių sąskrydžio proga. Vėliau, birželio pabaigoje, daug jaunimo sugužės į Čikagą, dainų šventėn. Dar vėliau į stovyklas.

Jaunieji, visur skubėkit, visur būkit! Tie, kurie snaudžia, niekad niekur nesuapsės ir niekam niekad nevadovaus. Jie liks be reikšmės. O jūsų pareiga kilti aukštyn ir veržtis platyn!

Gegužės mėn. 26 d. Clevelande Tautinės S-gos skyrius buvo surengęs koncertą. Apie jį praėjusią savaitę, kaip aukšto meninio lygio koncertą, kelius žodžius parašė mūsų bendradarbis. Ten jis pasakė, kad tokio koncerto clevelandiečiai labai senai negirdėjo. Tą koncertą išpildė, jei taip galima pasakyti, mūsų jaunieji solistai Aldona Stempuzienė ir Stasys Citvaras.

Aldona Stempuzienė, kaip solistė, išaugo kelerių paskutinių metų laike mūsų akyse. Jai pradžioje optimistai ir skeptikai (o dar skeptikai su pavydu!) nevienodai pranašavo.

Dirva, kuri ją, palyginti, daug kartų pristatė koncertų klausytojams clevelandiečiams ir skaitytojams, po paskutinio koncerto, jaučiasi galinti pasakyti, kad jokia lietuvių kolonija ir joks lietuvių sambūris, ją pasikvietęs koncertuoti, tikrai neapsivils.

Džiaugiamės, kad ji išaugo mūsų akyse, džiaugsimės jei ji neperas veržlumo siekti pačių aukštųjų, kurių niekad nebūna gana ir per daug.

Šias eilutes rašančiam buvo miela, koncerte išgirsti ir parapijietį iš jaunų dienų, solistą Stasį Citvarą, kuris anksčiau iš Lietuvos išklydo emigrantų ke-

liais. Per 20 pastarųjų metų jis negirdėjo lietuvių kalbos. Jis mokėsi laikrodininko amato, dainavo svetimiesiems ir svetima pavarde. Taip buvo ir jis su skausmu tai prisimena pasikalbėjime.

Jis Clevelando koncertu pirmą kartą debiutavo JAV lietuviams. Ir debiutavo kaip reto pajėgumo dainininkas. Mes džiaugsimės, jei ir St. Citvarui teks dažniau dainuoti lietuvių rengiamuose koncertuose, kad dirbtum su prof. V. Jakubėnu praturtins lietuvišką repertuarą.

"Draugas" pasidžiaugė, kad koncerte buvo mažoka svečių. Tai piktas ir negražus džiaugsmas. Tokį koncertą gėda praleisti. Jei kiti sektų Draugo pavyzdžiu, geri lietuvių koncertai tikrai retėtų. Ir mes saviesiems nesiūlom tokiu keliu eiti. Jis nekriščiškas.

Bet, kaip ten Draugas besidžiaugtų, koncertas dar davė pelno \$172.00 sąskrydžiui parenti.

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rašalai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja atdraudos kompanijos pirm, ne ku išmoka už nuostolius

P. J. KERAS
628 Engeneer Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 259

GARANTUOTI SIUNTINIAI!

Lietuvoje ir į Pabaltijo kraštus, Ukrainon, Lenkijon, Rusijon greičiausiai ir pigiausiai siunčia siuntinius ši firma

J. Kamienski JANIQUE TRADING CO.

1029 Fairfield Ave. (netoli W. 11 St.)
Cleveland 13, Ohio Telef.: CHerry 1-5547

Centrinė firma yra Toronto, Ont.
835 Queen Street West, Toronto, Ont.
ir skyriai didesniuose miestuose, Kanadoje ir Amerikoje.
Išsiuntimo skyrius yra ir Clevelande.

Klijentų patogumui skyriai atidaryti:
1162 Broadway Ave., Buffalo 12, N. Y.
Telef.: FI 1272

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Telef.: BRunswick 8-6780

Visus mokesčius ir visas išlaidas apmoka čie vietoje, tat gavėjai krašte jau nieko nemoka.

Už naujas medžiagas imama tikslai 50% vertės.
Visas siuntimas prekes galima pasirinkti įstaigoje, kuri atidara kiekvieną dieną nuo 12 val. p. p. iki 8 val. vakaro.

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgyti skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išeina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus.
Atskiras numeris 30 cnt.

KAS ir KUR

• Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai gavo balsavimo lapelius, kad iki birželio mėn. 28 d. pasi-sakyti už naujos valdybos narius. Į valdybą kandidatuoja: B. Babrauskas, A. Baronas, A. Gaučys, K. Jurgelionis, S. Pipiraitė-Tomarienė, V. Ramonas ir A. Valentinas.

• Visuotinis Lietuvių Rašytojų Draugijos narių susirinkimas įvyks birželio mėn. 30 d. Sherman viešbutyje, Chicagoje. Pradžią 1 val. p. pietų.

• Kaip praneša iš Reutlingeno, VLIKas numato posėdžiauti New Yorke birželio mėn. 22-24 dienomis.

• Pranės Lapienės Stony Brook, N. Y. vasarvietės atidarymas įvyksta birželio mėn. 9 d., šeštadienį. Ta pačia proga įvyks dailininkų (C. Janušo, H. Kulber, S. Plechavičienės, P. Puzino, A. Rukštelės, A. Varno ir W. Witkaus) darbų paroda.

Meninei atidarymo programai vadovauja akt. Vitalis Žukauskas.

• Vilniaus Katedroje ruoš parodas. Bolševikinių rašytojų sąjungos leidžiamas savaitraštis "Literatūra ir Menas" balandžio mėn. numeryje, rašant apie "atgimstančius paminklus", skelbia, kad garsioji Vilniaus katedroj "šiomis dienomis buvo baigti vidaus restauravimo darbai. Siuose puikiuose rūmuose greit bus

atidaryta paveikslų galerija, ir respublikos darbo žmonės galės čia susipažinti su praeities dailininkų kūriniais"... Kaip grynai apie architektūrinį paminklą, bet ne maldos namus, kalbama ir apie Kotrynos bažnyčią Muziejaus gatvėje. Dabar esanti "šio architektūros paminklo išvaizda tokia, lyg jis būtų tik ką pastatytas".

• Rytprūsų vokiečių suvažiavime prof. Dr. Kochas, Rytų Europos instituto Muenchene vedėjas, skaitė paskaitą apie federatyvinius ir naujosios santvarkos planus Europoje. Jis ilgą laiką dirbo Karaliaučiuje, o pereitais metais dalyvavo vokiečių delegacijoj Maskvoje. Pranešėjas pažymėjo, kad tarp vokiečių ir slavų didžiulių blokų yra apie 12 tautų su maždaug 100 mil. gyventojų. Tai estai, latviai, lietuviai, lenkai, slovakai, vengrai ir kiti, su kuriais nesiskaityti negali nei rusais, nei vokiečiais.

• Prenumeratorių ir platintojų pasiekė naujas (2) SANTAR-VES žurnalo numeris, 64 psl., talpinas daug įdomios ir aktualios medžiagos. Šalia visos eilės aktualijų, numeryje dedami V. Rastenio, Algio Skaidros, A. Simkaus, Br. Railos, Jono Balio, V. Banaičio, V. Lagenpušo, R. Šilbajorio ir kitų autorių moksliniai, literatūriniai ir visuomeniniai straipsniai.

• Liūdnų birželio įvykių minėjimas Los Angeles įvyksta birželio 16 d., 7:30 val., 1816 S. Figueroa St., Los Angeles. Rengia bendras lietuvių, latvių ir estų komitetas.

• Daug New Yorke lietuvių vyksta į š. m. birželio 16-17 d. rengiamąjį sąskrydį. Todėl numatoma vykti ekskursija, kad kelionė būtų pigesnė. Norintieji pigiau nuvykti į Washingtoną ir gauti pigesnę nakvynę, turi registruotis šiose vietose: 1) J. Ginkaus saldainių krautuvėje (495 Grand Street, Brooklyn; tel.: EV 4-9293), 2) J. Jakubaičio parduotuvėje (331 Union Ave., Brooklyn; tel.: EV 7-2089), 3) "Vienybės" redakcijoje (412 Bedford Ave., Brooklyn; tel.: EV 4-0862) ir 4) Piliečių Klube (280 Union Ave., Brooklyn; tel.: EV 4-9672). Ten pat galima gauti informacijų visais kitais sąskrydžio reikalais ir įsigyti banketo biuletus.

DETROIT

TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIAUS POBOVIS

Birželio mėn. 9 d. (šeštadienio vakare) 6 val. 30 min. Šeputų namuose 19250 Orleans St., Detroit 3, A. L. Tautinės Sąjungos Detroito skyrius rengia savo narių, jų artimųjų ir bičiulių pobuvį, kurio metu bus išsiaiškinti

ta įvairūs aktualūs klausimai ir patiekta naujausių informacijų sąskrydžio reikalui.

Visi skyriaus nariai, jų artimieji ir Tautinės Sąjungos bičiuliai maloniai kviečiami gausiai pobūvy dalyvauti ir apie dalyvavimą prašoma iki birželio mėn. 8 d. nuo 6 iki 9 val. vakaro informuoti p. K. Šeputą. Telef. TW 2-2857.

Pobūvio mokestis — \$1.50 asmeniui.

ST. CATHARINES

DU SUSIRINKIMAI

Gegužės 26 d. įvyko SLA 278 kuopos susirinkimas. Dienotvarkėje buvo naujos valdybos rinkimas ir atstovo rinkimas į 49 SLA seimą.

Valdyba liko ta pati išskiriant finansų sekretorių. Naujuoju finansų sekretoriu išrinktas Petras Polgrimas.

Į SLA seimą savo noru ir pinigais važiuoja Juozas Šarapnickas. Susirinkimo metu Tautinės Sąjungos rengiamam sąskrydžiui Washingtono suaukoto \$15.50 ir SLA seimui \$13.00.

Gegužės 27 d. buvo šauktas Kanados Lietuvių Bendruomenės St. Catharines Apyninkės susirinkimas, bet jis neįvyko, nes atėjo tik 13 žmonių.

Birželio 23 d. V. K. L. S-gos St. Catharines skyrius Wellande ruošia Jonines. Specialiai Joninėms pritaikytą programą išpildys Hamiltono teatro "Aukuras" aktoriai.

Šių Joninių pelnas skiriamas anglų kalboje išleidimui knygos "Vilnius Lietuvos Gyvenime". Tikimasi, kad jos išleidimas Lietuvai atneš naudą.

Apibudinimui, ką duoda spauda atvyksta žurnalistas Salomėja Narkeliūnaitė ir skaitys paskaitą "Spaudos reikšmė Lietuvos bylos gyimne".

Joninių rengėjai šiais metais tikisi labai daug svečių. Praeitais metais buvo pirmas mėginimas. Tada daug mažesniu pasirošimu sutraukė keletą šimtų svečių. Dalyvavusieji rengėjams negailėjo pagirimų už kruopštų parengimą jaučiai praleisti vakarą. Šiais metais viskas daroma platesniu mastu ir dar kruopščiau rengiamasi.

Joninių vieta Wellande, Maine ir Port Robinson Rd. kampe. St. Catharinietis

BOSTON

STUDENTŲ PARENGIMAS

Birželio 9 d., 6:30 val. p. p., Strand Hall salėje, So. Boston (Broadway, šalia Lietuvių piliečių klubo), Bostono Studentų Skyrius rengia šaujų FINIS SEMESTRI VAKARĄ.

Programoje — puiki vakariėnė, šokiai, kupletai, bei kitos studentiškos įvairenybės. Šokiams gros "4 STUDENTŲ" orkestras. Per vakariėnę bei per

Galvojate apie...

PAVASARINĮ VALYMĄ?

ATSIMINKITE

HANNA'S

PAEMIMO IR GRAŽINIMO PATARNAVIMAS

NAUJAS, MODERNUS

JET-PRESSURE CLEANING

Nenaudoja šepėčių

Jet valymas yra daug geresnis, negu šepėčių valymas.

- Patyres valymas daromas namie ar ofise
- Siuvimas, taisymas, pertaisymas ir įdėjimas

VISAD ISEINA SVARUS IS...

The HANNA RUG and FURNITURE CLEANING Co.

Narys The National Rug Cleaning Institute

7606 CARNEGIE AVE.

EX 1-3663

pertraukus svečius linksmins Hi-Fi plokštelių muzika. Įėjimas \$2.50 asmeniui.

Atvykę svečiai registruojasi prie įėjimo. Visiems iš toliau atvažiuojantiems parūpinama nakvynė.

Sekmadienį, birželio 10 d., po bendrų Sv. Mišių Sv. Petro lietuvių bažnyčioje, įvyks akademiškų išvyka į pajūrį.

Lai nelieta nei vieno Rytinio pakraščio kolegų neatsilankusio į bostoniečių finis semestri. Visi į Bostoną 1955-56 mokslo metų užbaigimui!

LOS ANGELES

ORGANIZUOJASI LIETUVIAI RESPUBLIKONAI

Birželio mėn. 10 dieną, sekmadienį, 12 val. 30 min. šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje (2716 St. George St., Los Angeles 27, Calif.) šaukiama Respublikonų Partijos lietuvių skyriaus steigiamasis susirinkimas.

Visi, kurie priklauso jau Respublikonams (yra "registered Republicans"), kviečiami šiame susirinkime dalyvauti. Kviečiami ir tie, kurie tik ką yra jau gavę ar netrukus gaus pilietybę ir pasiryžę jungtis į Respublikonų eiles.

Organizacinį komitetą sudaro: C. Lukšis, A. Skirius, Dr. G. Valančius, J. Kojelis, B. Budginas ir L. Valiukas. N. N.

DOAN WINDOW SHADE & VENETIAN BLIND MFG. CO.

MANUFACTURING

AUKŠCIAUSIOS RŪŠIES
LANGŲ APDENGIMAI IR
VENETIAN BLINDS
TAUPANČIOM KAINOM.

NEMOKAMAS APSKAIČIAVIMAS MIELAI ATLIEKAMAS

10% nuolaidos su šiuo skelbimu

1187 EAST 105th ST.
RA 1-4123

DIEVUI REIKIA VISADOS MELSTIS

Matyt, kad Jėzus dažnai melsdavosi vienas. Randame parašytą, kad kartais jis praleisdavo visą naktį Dievo melsdamas. Būtu nesamone Jėzui melstis, jeigu jis būtų buvęs pats Tėvas, tik apsimetęs žmogumi ir pasivadinęs "žmogus Kristus Jėzus"! Bet jeigu esame susipažinę su Jėzaus mokymais ir tikime jo žodžiams: "Mano Tėvas yra didesnis, negu aš" (Jono 14:28): "neatėjau, kad savo valią daryčiau, bet valią jo, kuris mane siuntė" (Jono, 6:38): "Negaliu aš pats nuo savęs nieko daryti, kaip girdžiu (nuo Tėvo mano)" (Jono 5:30).

Jėzus nebuvo pats Tėvas, nuoduantis žmogų, bet buvo anais Logos, žodis, Dievo Pasirūpinys, kurį Tėvas pašventė ir siuntė į švietą, kad stotus pasaulio Atpirkėju, ir kuris paskirtu laiku, ir tai netolimoje ateityje, pataps pasaulio Karaliumi, ir išgelbės žmoniją nuo šėtono ir nuodemės galybės, ir sugrąžins visus norinčius ir klausiusius į dievišką panašybę, į Tėvo malonę ir į amžiną gyvenimą. — Izajas 25:6-8; Romiečiams 8:21.

Žinodamas savo pasiuntinystės svarbumą, Jėzus dažnai susizino-davo su didžiuliu išganymo plano Autorium, savo dangiškuoju Tėvu. Jo malda buvo tikra ir širdinga. Jis meldėsi Tėvo dvasioje ir tiesoje, kaip yra prisakyta visiems daryti, jeigu jie nori Dievui, ne žmogui patikti.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Arzuolaitis Jonas, Pijus ir Vincas, iš Žaliašarkių k., Žvirgždaičių val., Šakių aps.

Balinskaitė-Klauso Kloro, gyvenusi Cicero, Illinois.

Beliauskas Leonas, gimęs Amerikoje, augęs Kėdainių aps. Biblejauskas Pranciškus.

Bischoff (Bišauskas) Danielius, iš Gurancų vien., Aukštadvario v., Trakų aps., turėjo kepyklą Brooklyne.

Bružas Pranas, sūnus Domo. Čepelis Domininkas, gyvenęs West 35 St., Chicago, Illinois.

Černelis Algirdas, gyvenęs Belgijoje.

Draugelis Bronius, sūnus Igno. Kasiulynaitė-Rickus Malvina. Katinskas Domininkas ir Juozas.

Katkauskas Joe, sūnus Rožės Malžinskaitės-Katkauskienės.

Klauso-Balinskaitė Kloro, gyvenusi Cicero, Illinois.

Kondrotas Jonas, sūnus Aleksas.

Marčiukaitis Juozas, iš Navašiolkos k., Balbieriškio v., Marijampolės apskr.

Mauras Antanas, Jonas, Natalija, Nikodemas ir Ona, gyvenę Chicagoje.

Mažutytė Bronė, duktė Vinco. Notmonas Karolis, iš Daržininkų k., Žaliosios val., Vilkaviškio apskr.

Petronis Antanas ir Stanislovas, iš Račiūnų k., Kupiškio par., Panevėžio apskr.

Rickus-Kasiulynaitė Malvina. Šikšnius Adomas, sūnus Prano. Švedas Mikas.

Vaičiukevičius Antanas, iš Pagrandos k., Kietaviškių val.

Vaičiulis Petras, iš Raudoniškių k., Kalvarijos val.

Valaitis Adomas.

Valiūnas Antanas.

Vanaraskas, iš Skiturių k., Simno parap., Alytaus apskr.

Zalickaitė Ona, iš Pileckų k., nuo Šeštokų, Krosnos val.

Zukauskas Antanas, iš Kybartų.

Jieškomieji ar apie juos turintieji bet kurių žinių prašomi atsiliepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF
LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

PAIEŠKOMI — ATSLIEPKITI

Paieškomas KAZYS PETERSONAS, sūnus Ernesto, gimęs 1927 m. Ieško GENĖ PERMINAITĖ iš Vilniaus.

Paieškomas inžinierius-hidromeliatorius KAZYS DAUGĖLA, sūnus Kazio. Ieško giminės iš Lietuvos.

Kreiptis — K. K. MIKLAS, 36 Park Avenue, Garden City Park, New York. Tel. Pioneer 2-0760.

Paieškomas Apolinaras Ostachavičius, gyvenęs Vilniuje ir iš ten 1944 metais prievarta vokiečių išvežtas. 1946 metais balandžio mėn. įsai gyveno Greven b. Muenster lager, Germany, anglų zonoje. Iš Vokietijos 1947 metais išvyko į Angliją. Motina nori sužinoti apie jo likimą.

Iškomasis arba žinantieji apie jį prašom rašyti šiuo adresu:

Elvyrai Monstavičienė, Šiaulių miestas. Šiaulių sritis. Žaliukai. Lithuania, Europe.

MARGUTIS

yra pat seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUTIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Sistykite savo adresą ir gausite vieną numerį susipažinti.

Maištininkai akademikų togomis

arba Literatūros Lankų kelio tiesėjimas

B. KAZIMIERAITIS

Labai margai savo metu buvo sutikti Literatūros Lankai: nuo entuziazmo prasiveržimų iki pykčio. Tiems septyniems, tariamai išėjusiems prieš Tebus, Literatūros Lankai užpylė ypač šalto vandens, nepaisydami, ar čia tas prašalaitis norėtų būti jų mirties liudininku ir dėl to aštriais dantimis kimba, stengdamasis parblokti ir pribaikti, ar tūlas visokią panegyriką laiko beprasmybių beprasmybe ir todėl net kritiškoms pastaboms tikisi naujagimiui padėti daugiau negu šauksmu: o, užaug, bus kunigas, o paskui vyskupas ir kardinolas ir gal popiežius...

Kol bus kunigas, tai reikėtų, štai, pakeisti vystykus, kad sušalė nešustų nuo šlapio, ar, va, pradaryti langus, kad prasiždintų kambarys, ar bičiuliškai ir kaimyniškai pasibarti su tėvais dėl auklėjimo sistemos. Tas vaikas juk mūsų bendruomenės narys ir iš mažens su didele galva, taigi visiems brangus. O tėvai gimdytojai šliukštį pro langą šalto vandens iš trobos visiems, tiek ir tiems kaimynams, tiek ir tiems, kurie pikti sutiko naujagimį su slapta mintim: agi žūrėk, užaug viena burna daugiau, dar duoną kam nors atims...

Ateikim vėl savaip pasidžiaugti

Dabar, žinote, Literatūros Lankai jau užaugo, šaunūs, gyvybingi, drąsūs ir su savo nuomone. O tas vanduo, kurį tėvai gimdytojai šliukštelėjo mums ant galvų, jau išdžiūvo. Tai, kaimynai, eime pasidžiaugti, vėl saviškai, vėl su pastebėjimais, nes, gaubiamą tylos, ši šaunų jaunikių gali iš vienšūmo apimti melancholija, ta piktybinė, kuri leidžia kiek pasiblaškyti, bet vis tiek anksti nuvaro į kapus.

Šimtus metų dabar skaičiuoja jau tik žlugusios imperijos, o mūsų literatūriniam gyvenime nebegalima laukti penkmečio ar dešimtmečio kuriam nors daugiau žadančiam ir savarankiškam literatūriniam leidiniui: reikia sustoti ties kiekvieno numerio ir kalbėti apie jį, kad skaitytojas pastebėtų, nes antraip tas naujasis numeris gali būti paskutinis, o jei taip atsitiktų su Literatūros Lankais, vieninteliu belikusiu literatūros žurnalu, mūsų kultūrinis gyvenimas bauriai patamsėtų, nes nebetektų ne tik paskutinio, bet ir karto ir labiausiai nepriklausomo literatūros žurnalo, kiek ta nepriklausomybė įmanoma būryje.

Atsimenu, šio savaitraščio skiltyse jau prieš seną laiką su šio tūliu tokiu įtarimu sutikau pirmąjį Literatūros Lankų numerį. Pirmasis numeris man jokių būdu nesudarė stipresnio įspūdžio, kad pats žurnalas būtų kuo nors skirtingas nuo kitų (išskyrus programinę deklaraciją). Tollmesni numeriai palaipsniui priverė keisti tą įtarimą, padidinti, nes spausdintoji medžiaga vis labiau pradėjo atitikti tuos uždavinius, kuriems skiriamas pats žurnalas.

Ramus poetinio patriotizmo glaudymas

Galima ir dabar nesutikti su A. Jasmantu, kuris naujausiąjame, šeštajame, Literatūros Lankų numeryje rašo apie patriotų sukilimą. Tas straipsnis L. Lankams būtų lyg filosofinis pagilinimas programinių minčių, bet jau konkrečioje dirvoje. Jų pažiūra į kūrinių patriotizmą kadai buvo išsiplėtusi į šiojį tokį ginčą gaisrelį. Čia A. Jasmantas, sakytai, ne tik pagilina lankininkų pasiskelbtą pažiūrą, bet net apgina ir pateisina ją. Jis įrodo, kad Maironis ir Bradūnas beveik visad poetai, nors ir patriotai, o Brazdžionis, kai tik patriotas, tai dažniau nebe poetas.

Su filosofais ginčytis, aišku, sunku. Jų išvedžiojimas reikia tikėti, nors ne visada norėtum. Meno filosofai, štai, apie modernis-

tą dailininką Pablo Picasso yra prirašę krūvas monografijų, o kai pažiūri į jo kūrybos visumą ir į tokio amerikiečio Ben Shanno, tai imi ir nulenki galvą prieš pastarojo prasmingumą, bet vis tiek be literatūros filosofų, rodos, sunku būtų išsiaiškinti pačiam vienam, kodėl, pvz., anglų poetas Dylan Thomas yra genijus, ar kur daugiau poezijos (o gal visiškai jos nėra), ar Bern. Brazdžionio šitam vaizde, kuris, tuomet neseniai dar parašytas ir patekęs man į rankas Berlyne, užėmė kvapą anuomet:

... glausčiau, tartum relikviją šventą,
Radęs slenkstį namų pelenuos,

ar K. Bradūno:

Aš be lobių genties vienturys,
Tiktai varpučių laikiniam delne
Suka lizdą laukų vyturys,

kuris, šiandien knygų ir skaitymų gana atšipintą, privertė sustoti ir gerėtis iš naujo ir iš naujo?

Taigi, be filosofų jau šiais laikais nebebūtų įmanoma gyventi, nors jie kartais, akademiškai apsidangstę togomis, skelbtų maištą, kaip tūlais atvejais senukas Bertrandas Russellis ar šįkart Literatūros Lankuose A. Jasmantas.

Kad eiliuotas patriotizmas nėra poezija, tai jau seniai aišku. Jeigu nešluobuoja mano didžiai gerbiamaoti atmintis, net ir lietuviškuose gimnazijų vadovėliuose mokiniams buvo bylojama, kad tokios brangios eilės, kaip Maironio "Mylėk, lietuvi, tai brangia žemė...", nėra poezija! Tas klausimas betgi kyla ir kyla. Kai primistame, ko mokėmės mokykloje, tai perkeliame jį pagal savo nusiteikimus į laikraštį ir truputį susimame už skverną, o kai aštresnių žodžių ginčas nusibosta, ateina akademiškai nusiteikęs maištininkas A. Jasmantas ir gražina mus į ramų, taigi akademiškų įrodinėjimų nuotaką (yėl į mokyklą! istorija juk kartojasi...).

O esmė — maištas, kuris reikalingas

Tam tikra prasme man ir A. Jasmantas maištininkas, nes jis priešinas visuotinei ir maža kuo tepagrįstai pažiūrai. O maišto mums reikia nihilizmui griauti. Ne tam nihilizmui, kurį suvulgąrintą minime iš rusų, bet tam Nitičės aptartajam, kurį Silonė vadina oficialiuoju optimizmu. Jis taip kietai savo repėlmis yra suspaudęs visas mūsų gyvenimo sritis, kad net sunku kvėpuoti. Jis tiesiog žudo ir mūsų politiką, ir visuomeninį gyvenimą, ir kultūrą. Tegū tik nulipdyt kas nors knygele, apie literatūrą kalbant, tegū tik jis bus "mūsų" žmogus, tai tuoj beveik ir genijus, ir gali paskui kepti knygas kaip blynus,

Anglijos karalienė Elzbieta kariuomenės parado metu pozuoja fotografui.

tuo pačiu blynams kepti receptu, ir nebesvarbu jau nei leisti stipriau reikštis talentui, nei juo labiau darbui nei pastangoms.

Kas blaiviau žiūri į literatūrinę gamybą, negali susilaikyti nekėlęs maišto, ir kaip jau ne kartą yra atsitikę, taip ir šiame Lit. Lankų numeryje, šį kartą J. Kaupą akademikai, bet negailestingai, taigi be valdinio optimizmo žvilgtelį į dvi paskutiniąsias Nėlės Mazalaitės knygas. Gaila N. Mazalaitės, bet visiems geriau, kai pasakoma tiesa, o geriausia mūsų kultūrai. Taip pat labai malonu, kai tas maištas vyksta akademinė ir pozytivia forma (pirmasis L. Lankų įkarštis maištauti, rodos, nebuvo toks pozityvus dėl savo aštrumo; vis tebeprisimeniu, kaip esmėje teisingai, bet formaliai per aštriai gal buvo guldymas ant menčių Al. Baronaš).

Vyrai, norėtume truputį daugiau prozos

Ko skaitytojas Literatūros Lankuose visiškai teisingai pasigenda, tai geros prozos. Beveik visi jų redaktoriai yra poetai. Tiek kituose, tiek, štai, ir šiame numeryje poezijos yra originalios ir verstinės (K. Bradūno, E. Gruodžio, P. Claudel, D. Thomas, Hofmannsthal A. Bosquet, J. Pietrkiewicz, Rabearivelo). Kritikos straipsnių ir recenzijų duota ne tik A. Jasmanto ir J. Kaupo (jis yra parašęs dar straipsnį apie skirtumą tarp grožinės literatūros, mokslų ir dvasinės nesveikatos), bet dar Juozo Girniaus straipsnis apie dabarties beilijunę literatūrą, H. Nagio dvi recenzijos (apie Alės Rūtos Trumpą dieną ir J. Kralikausko Urvinus žmones), J. Vakario apie L. Andreikaus knygą, A. Sietyno apie Andriūšio Tipelį ir kt. O prozos turime tik vieną A. Škėmos fragmentėlį ir antrą Č. Milošiaus.

Milošius yra geras lenkų poetas modernistas, Milošius rašo romanus, ir L. Lankai išleido gražią jo poemų rinktinę. Nėra, žinoma, reikalo nei prasmės ginčyti Milošui talentą (amerikietis Robert Pann Warren yra geras poetas ir geras prozaikas) ar ginti lankininkams teisę mylėti jį, bet vis naujos ir įdomios prozos ne visada pakanka šio žurnalo puslapiuose. Jei mūsiaiškai nesusėję parašyti (turėjom, tiesa, jo puslapiuose ir Katiliškį ir Kaupą ir dar kitų), taigi atviras kelias į Vakarus. Taigi savo deklaracijoje lankininkai, lyg rusų Petras Didysis, pasižadėjo taip pat kirsti langus į Vakarus. Už tai jiems valio, bet kirsti reikėtų ne tik poezijai, bet ir prozai, tegū pačiai drąsiausiai, novatoriškiausiai ir talentingiausiai, bet, taip, ir prozai, ne vien eilėms.

Nemanau, kad šiek tiek pagrindo turėtų tvirtinimas, jog mūsų inteligentiškesnė publika, jau grabaliojanti svetimomis kalbomis, yra pakankamai apsiakėčiusi. Man rodos, daugeliu atvejų ta skaityba baigiasi Maiko Spilanės knygomis... (O nuajutimas širdžiai šneka, kalbant Maironio išsireikškimais, kad gera dalis, jei ne dauguma, mūsų rašytojų tebegyvena atsivėžtiniais kultūriniais kapitalais; kai ką net gi primiršo, o nieko neišmoko...). Visiems būtų pravartu susipažinti, ką reiškia naujajai poezijai romanai (jau mano minėtasis Warren), ar geras tendencinis (?) romanas (Georgiu), ar stilistinio primityvizmo jėga (Ersk. Caldwell), ar gera novelė (ne, jų pertekliaus nėra; greičiau nepriteklius).

Pora agitacinių žodžių pabaigai

Grįžtant prie L. Lankų, reikia pasidaryti išvadą, kad šis numeris ypač puikus. Jam vieta ant

kiekvieno inteligentiško stalo.

Neteko niekad būti agitatorium, o laikai vis dėlto tokie abejutiškai pilki, kad dabar nenorom tenka kartais išlieti savo agitacinį tulžį, ypač kai eina kalba dėl kultūros ir jos išsilaikymo. Čia, va, ir neiškenčiu nepaminišes ano rusiško (carinio, nebijo!) inteligento iš anų XIX amž. laikų, apie kurį mėgdavo savo paskaitose pakalbėti B. Sruoga. Ant stalo, girdi, pora trejetas storų žurnalo... Štai tau rusų tamsybė! O, žiūrėk, Rusija, turbūt, neturėjo visa kaip stovi tiek inteligentų, kiek mes vien tremtyje... Broli, kaip slyvų patvoriuose, mokyto ir nemokyto, visokių, baisybė... Per tiek šviesuomenės, jei kiekvienas pasidėtų ant stalo po du tris žurnalus, o-ho-ho, nebūtų likęs literatūrai tik tas vienas ir tas pats neperiodinis Literatūros Lankų žurnalas, nuo 1952 metų ligi šiol tegalėjęs duoti skaitytojui tik šešis numerius. Kokie mes mažiukai, net ir inteligentai, kokie mažiukai, mažesni net ir už anuos rusus (o pakalbėk savam inteligentui, pasakyk tiesą į akis!).

Mano agitacinis siūlymas būtų, jei net jau yra du trys lietuviški žurnalai ant stalo, pasidėti gražiai prie kompanijos ir Literatūros Lankus, vis šviežius, išradings, drąsius ir gyvybingus, bus šviesiau ir šauniau, negu anais Turgenov laikais pas rusiškus inteligentus. Tai bus ženklas, kad žmogus kultūroje koją į koją žengia su gyvu gyvenimu.

Yra apie ką pakalbėti po tokių lektūros, ir pačios kalbos daug malonesnės, negu vis apie tą patį dorelį žalią!

DIRVĄ UZSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo laukti nei metų, nei mėnesių pabaigos!

Gimtojo sodžiaus vaizdai, kurių jau daug ilgų metų esam išsiilgę.

* SPAUDA *

BODINGIAUSI LIETUVIŠKO NACIONALIZMO BRUOZAI

V. Rastenis "Santarvės" žurnale pradėjo spausdinti rašinį — Lietuviškasis nacionalizmas. Čia perspausdiname to rašinio vieną skyrelį. Red.

Senovės Lietuva tikriausiai nežinojo tokių terminų, kaip liberalizmas ar tolerancija. Bet kaip nuostabiai ji buvo liberali ir tolerantiška! Tą liudija visi duomenys apie senovės lietuvių religiją ir politiką. Lietuvos kunigaikščių valdytoji Ukraina dar ir šiandien tebediudija nuostabų lietuvių ("pagonių") liberalumą ir tolerantiškumą jų valdytoms tautos be to tautų religijoms ar papročiams. Visiškai kitoki liudijimai yra apie jau tada buvusius šimtanuosimintinius krikščionis-katalikus lenkus. O Lietuvos kunigaikščių (irgi "pagonių") laiški papiežiams, kryžėvių ordinui ar svetimų kraštų pirkliams bei amatininkams argi nelidija, kad ir be "visuotinių šaltinių" pagalbos lietuvių tauta sugebėjo susikurti taurumo ir doros mastą, kuris ne tik anais laikais, bet ir dabar galėtų sugėdinti ne vieną dorovės mokytoją...

Atgijęs lietuviškas nacionalizmas buvo ne kas kita, kaip idėja atgaivinti gyvosios tautos pajėgose tradicinius tautos būdusavimus, nesistengiant tačiau sustingti praeities pavidalu, o

žengti tolyn, tobulyne, tradicinių bruozų neatmetant; tik jais nuosekliai sekant.

Todėl lietuviškasis nacionalizmas iš principo visada buvo priešingas šovinizmui. Kas be ko, ir lietuviuose yra buvę paskirų šovinizmo pasireikšimų, kurie tačiau jokiū būdu negali būti lokalizuoti tik nacionalistų ar tautininkų vardu besivadinančiuose lietuvių susigrupavimuose. Šovinizmas iš esmės yra priešingas lietuvių būdai ir tradicijoms, todėl lietuviai tautininkai (nuosakūs ar radikalūs) iš principo nepalaiko ir jo vengia.

Kita būdinga lietuviško nacionalizmo žymė yra tolerancija, liberalumas religijų - pasaulėžiūrų atžvilgiu. Laisvė kiekvienam savaip išpažinti (ar neišpažinti) "savus dievus" yra tradiciškai lietuvių tautoje praktikuota pažiūra, daug senesnė už šių laikų liberalistines teorijas. Bet esmėje ji sutampa su tomis teorijomis. Tad lietuviškas nacionalizmas šiuo požiūriu yra visiškai natūraliai liberalus. To liberalumo pagrindas tačiau yra ne tik tai tarptautinėje plotmėje žinoma pažiūra, kad kiekvienam priklauso laisvė pačiam susidaryti savo pasaulėžiūrą, bet taip pat ir tautinis interesas. Būtent lietuvių tautos interesas, be abejo yra, kad būtų sutelkta ko daugiau lietuviškai tautiškai susisavumui, nesistengiant tačiau tautos labui. Pasaulėžiūros žmo-

nes skiria, nacionalizmo idėjos jungia juos į vieną tautą. Lietuviškas nacionalizmas nesmerkia to, kas skiria, bet ragina tautai palikti daugiau kiekvienam sau, o į bendrą darbą einant visų pirma remtis tuo, kas jungia. Ša- moningų ar potencialių skirstymų į "kviečius ir rauges" pagal jų pasaulėžiūras tautos interesų požiūriu netikslingos, nereikalingas ar net žalingas, nes tai tik be reikalo silpnintų lietuvių pajėgas, išjungdamas visus, kas gali būti priskirtas prie "raugų".

Liberalistinė pažiūra yra, kad asmuo pats turi teisę, turi turėti laisvę ir yra pakankamai pajėgus pasirinkti savo idėjų sistemą. Bet žmonės su savo idėjomis nepasilieka izoliuoti vieni nuo kitų. Žmonių bendruomenėse savaimė išsikristalizuoja joje vyraujančių principų atranka, tampa visi bendruomenės sava, laisvai pripažinta, ne iš viršaus ar šalies įsakyta. Toks bendrų principų sistemos išsikristalizavimas vyksta ir tautose (jei jos nepakrikusios), todėl nėra pagrindo jungti prie St. Ylos teigimų, anot kurių tauta esanti idėjinė tuštuma, arba "teisumui ir taurumui lietuvių juk nėra nei šaltinis nei maistas".

Prisimenu visiškai kitoki, negu St. Ylos, vyskupo V. Brizgio pasisakymą Paryžiaus lietuvių kolonijai pamoksle bene 1947 metais. Vysk. Brizgys tada maždaug taip kalbėjo (atpasakojama iš atminties):

"Mums, lietuviams, dabar beveik viskas atimta, liko tik geras vardas. Tad branginkime ir išlaikykime tą gerą lietuvių vardą, būkime geri žmonės. Būkime geri, kokiais tik kas nori sumetimais: ar iš patriotizmo, ar iš asmeninės savigarbos, ar iš dievobaimingumo, bet tik būkime geri ir išlaikykime gerą lietuvių vardą".

Tada, išėję į bažnytelės kiemą, kalbėjome apie tą par excellence nacionalistinę (ir kartu liberalią) vyskupo mintį, pripažįstamą, kad dorovės mastas gali būti ne vien tik dievobaimingume (ypač, kad ša moningai ar atsitiktinai dievobaimingumas dorovės masto šaltinių tarpe pamirštas net trečioje vietoje)... Gal ir "šventvagystę papildžiau", bet tada išsitariau, kad net ir Jonas Šliupas, turbūt, būtų panašiai pasakęs, jei jam būtų tekę čia vietoj vyskupo kalbėti...

SANTARVĖS ŽURNALO VAJUS

Ką tik rinkoje pasirodęs SANTARVĖS žurnalo š. m. 2 numeris skelbia pirmuosius davinius iš žurnalo remėjų ir garbės prenumeratorių vajaus. Pasirodė, kad pirmuoju užsimojimu žurnalui pavyko sutelkti jau per 1,200 dolerių. Garbės leidėjų tarpe matome aukojusius: inž. B. Budginą 300 dol., N. N. 150 dol., adv. A. Olį 100 dol., J. Budrikį 100 dol., J. V. Valicką 100 dol., ALRS Los Angeles, Detroito ir Rochesterio skyrus, įnešiusius po 100 dolerių, New Yorko sk. 72 dol., LRS Medellino sk. (Kulmbijoje) 61 dol., Dr. inž. J. Vėbrą 50 dol. ir dvidešimtį garbės prenumeratorių, įmokėjusių po 10 dolerių.

Amerikos Liet. Taut. Sąjungos Centro Valdya ir taip pat visos keturios Lietuvos Nepriklausomybės Talką sudarančios organizacijos yra pasižadėjusios Santarvės žurnalo vajų paremti ir paskatino savo narius ne tik žurnalą paremti, bet pagal išgales prisidėti ir stambesniais įnašais žurnalo leidimo ir tobulinimo fondui. Žurnalo garbės leidėjai yra tie, kurie įneša nemažiau kaip 100 dol., garbės rėmėjai 50 dol., garbės bičiuliai 25 dol. ir garbės prenumeratoriai 10 dol.

Žurnalą užsisakyti ir įnašus siųsti galima per Santarvės administratorių Amerikoje M. Židonį, 78 Nash St., New Haven, Conn., arba per vajaus vedėją ir Santarvės redakcijos įgaliotinį Bronį Railą, 1572 W. Vernon Avenue, Los Angeles 62, Calif.

Kada ateina ATSIGAIVINIMO laikas
prašykite ugnim verdamo

Geras maistas

Geras sportas

Geri draugai

Geras poilsis

AMERIKOS VIENINTELIS UGNIM VERDAMAS ALUS

Jums patiks

Stroh's

Jis yra šviesesnis!

Dabar už vietinės kainas

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

NUOMONĖS

"SAUJELĖ" IR "MASĖS"

ALTS ruošiamasis didysis sąskrydis Washingtone kaikiuriuos mūsų "vieningo darbo" čempionus jau įvedė į isteriką. Ypač Čikagos Naujienas, Draugą, prof. Pakštą, K. Škirpą ir kitus veikėjus iš socialistų, krikšč. demokratų ir liaudininkų "masių".

Naujienos pyškina smarkius vedamuosius, Pakštą su Škirpa ir keliais kitais viešais pareiškimais. Sąskrydis ardo lietuvių vienybę, skaldo, atliks kenksmingą darbą, tautininkai rengiasi "dikuoti Amerikos lietuvių visuomenę", "dabar stengiasi suniekinėti tai, ką lietuviai laisvajame pasaulyje buvo sukūrę" (Grigaičio posakis Naujienose), tautininkų saujelė Lietuvoje pagrobė valdžią 1926 m., o dabar nori pasigrobtį valdžią Amerikoje, tautininkų negausi grupelė neturi teisės kalbėti visų lietuvių vardu ir t.t.

Visa tai skaitydamas, atrodo, lyg sapnuotum. Lietuva turėtų būti laisva, ir Grigaitis su liaudininkais ir krikšč. demokratais ruošiasi į rinkimus, kaip patekti į valdžią, ir dabar nuo bačkų agituoja. Agituoja taip smarkiai, jog skelbia, kad J. J. Bachunas savo straipsniais Dirvoje "įžūliai puola" Vilką ir Altą...

Visa tai parodo, kad ALTS ruošiamasis sąskrydis yra svarbus ir, matyt, bus didelis įvykis. Mūsų "masių" vadai dega pavydu, neapykanta ir "patriotizmu", o taip pat ir baimė, kad visa tai daroma be jų palaiminimo.

Manau, kad sąskrydžio rengėjams dabar nėra laiko atsakinėti į tas visas nesąmones ir "masių" veikėjų prasimanymus. Dabar laikas ne isterikams atsakinėti, o dirbti, kad sąskrydis tikrai pavyktų ir duotų ko daugiausia naudos Lietuvos laisvės bylos propagandai.

Bet kaip visuomenės elininkas narys, norėčiau čia kelias mintis pridėti istreiki atvirinimui. Pirmiausia, ponai Washingtono raštinių veikėjai ir Čikagos redaktoriai, niekas jums neklidui ruošti panašių sąskrydžių Washingtone ar bet kur kitur. Jei gerai ir tinkamai paruošit, jei turėsit ką lietuviškai svarbaus parodyti, bus naudinga ir tautininkai tikriausia jūsų pastangas palaikys. Labai lauksime, kada pasirodys Washingtone su socialistų masėmis Pijus Grigaitis, o su liaudininkų partijos masėmis K. Škirpa ir Dr. Pajaujis, o taip pat prof. Pakštą su vyčiais ir ateitininkais. Tai būtų visai geri darbai. Nuvažiuoti Grigaičiui į Washingtoną Altos pinigais ir iš ten parašyti "didelių laimėjimų" pranešimą yra lengva. Lauksime, kada jis važiuos savo pinigais ir dar apmokės kelionę Dainavos ansambliui ar Pirmyn chorui.

Rodos, kas visa tai reikštų

"demokratinų masių" vadams. Patys niekai. Ir skaldymo nebūtų. Nes kur Grigaitis su šimučiu ir Škirpa su Pakštu, tai — vienybė. O jei kur jų nėra ar ir kpiečiami nesideda, — tai skaldymas, Lietuvai kenkimas, tai mažuma, tai tik saujelė.

Labai juokingos pasakos! Grigaičiams ir Škirpoms vis tebesivaidena ta saujelė. Lietuvoje saujelė karininkų pagrobė valdžią 1926 metais, kai p. pulk. Škirpa buvo ten kariuomenės gen. štabo viršininkas. Matyt, kad viršininkas tada migeojo ar neturėjo galios su dauguma pasipriešinti "saujelei". Labai būdingas "demokratinio budrumo" bruožas...

Amerikoje tautininkų irgi vis tik saujelė. O kai buvo AL Bendruomenės rinkimai, kur dalyvavo aktyvieji bendruomenės nariai, tai per juos tautininkai pravedė daugiau trečdaliu atstovų, o "masinių" socialistų ir liaudininkų grupės nepravedė nei vieno atstovo! Ir šiandien jie vis dar sapalioja apie daugumas, mases ir saujeles...

Viena, kas yra tikra, tai kad turime saujelę partinių apjakėlių, ir jeigu jų neišgydė pusantro dešimtmečio Lietuvos tragedija, tai ir grabo lenta jų neišgydys. Kai būdavo keliai naktį per lietuvišką sodžią, tai malonu, kad kas nors paloja. Tada ne taip nuobodi nakties tyla...

S. Girdėnas

Aplanky Savą Bažnyčią

Memorial Dienoj

A. GORDON FURNITURE

COMPANY

2201 Superior Avenue

PR 1-2622

Hiroshimos mergaitės, kurios atvežtos į JAV specialioms veido ištaisymo operacijoms, eina į vienos draugės laidotuves, mirusios nuo širdies smūgio po trečios operacijos.

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S

BASEMENT

VĖSIOS

MEZGINIŲ

SALTOS VASAROS KEPURES

1.49

• Baltos • Ružavos • Pilkos
• Ledo mėlynos • Juodos

Tikrai puikios jūsų vasaros pasirodymams... Mezginiams ir apvedžiojimams pamargintos, įvairios spalvuotos ir juodos... Užtenka skrybelės vasaros dienai!

The May Co.'s Basement Millinery Department

KOJINIŲ Išpardavimas!

NO-SEAM
NYLONS
MOTERŲ
BUVUSIOS \$1

Šviesios ir vidutinės spalvos
49c
(Slight 3rds)

Gražios, geros vertės, garsaus gamintojo kojines maloniam vasaros nešiojimui. Gamintos ilgam nešiojimui, dviem populiarom spalvoms. Dydžiai 8½ iki 11. Klaidos vos matomos.

Moterų pilnai madingos

NEBĖGANČIO
NYLONS

Mažos klaidos iš 1.35 rūšies
79c

15-denier sheer ar 30-denier darbo kojines keliose naujose vasaros spalvose. Dydžiai 8½ iki 11. Tikrai gražios kojines.

The May Co.'s Basement Hosiery Department

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Jaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją: L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass. 223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai. Kaina \$5.00

Protestuoja

Dirvos redakcija gavo šio turinio, anglų kalba rašytą laišką, kurį ir spausdiname. Red.

Gerbiamas Redaktorau,

Norėčiau, kad išverstumėt ir išspausdintumėt šį mano laišką Jūsų laikraštyje. Nesitikiu, kad jis bus pirmajam puslapyje, bet jis pasakys nuomonę dėl buvusio viešo pareiškimo iš Washingtono.

Gegužės mėn. 23 dienos Drauge, pirmam puslapyje, buvo pasisakyta dėl sąskrydžio, kuris įvyks Washingtone birželio mėn. 16-17 dienomis lyg ir rodantis visų Washingtono lietuvių nuomonę. Tai yra neteisinga ir dėl neteisingos informacijos pasiunčiau protesto laišką Dsaugo redaktoriui. Jame, tarp kitko pasakiau:

"Aš noriu pranešti, kad šie aštuoni asmenys nerezistentuoja ir nekaltai 150 ar 200 Washingtono lietuvių vardu, Amerikoje gimusių ar naujai natūralizuotų. Jų neprisidėjimas prie to taip vertingo darbo, yra apgailėtinas.

Mes, Amerikos lietuviai, nesirūpinam visokių partijų ginčais, kada paversta valstybę. Mums svarbu lietuvių reikalai ir svarbiausia — Lietuvos Nepriklausomybės atgavimas.

Mes tikime į garsų Amerikos posakį "United we stand divided we fall". Todėl junkimės kaip lietuviai, kad galėtumėm išlaikyti gyvą lietuvių dvasią. Juk vienybėje yra stiprybė".

Su tikra pagarba

Louise Eukoo, R. N.
Washington, D. C.

Pritaria

Detroit. Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, susipažinusi su birželio mėn. 16 ir 17 d. Washingtone įvykstančio Lietuvių Sąskrydžio programa, rado, kad ten bus repretentuojuama lietuviška daina ir menas, kurį stebės ne vien tik lietuviai, bet ir aukšti Jungtinių Amerikos Valstybių pareigūnai.

Į Washingtoną dabar nukreiptos viso pasaulio akys. Washingtone randasi tiek atkščiausi JAV valdininkai, tiek senatoriai bei kongresmanai, tiek ir užsienio valstybių atstovai. Ten mes turime progą per lietuvišką dainą ir meną bei per lietuvišką kultūrą palenkėti juos savo pusėn — galime įsigyti didelių garbinių ir įtakingų draugų savajam kraštui, kurių mums niekad nebus per daug.

Todėl Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, turėdama galvoje kultūrinius Lietuvių Sąskrydžio Washingtone tikslus ir norėdama pabrėžti, kad tai yra visų lietuvių bendras reikalas, jam pritaria ir ragina visus detroitiečius jį paremti.

Lietuvių Bendruomenės
Detroito apylinkės
Valdyba

Kviečia

Baltimore. Dėl didžiulės šio sąskrydžio reikšmės lietuviškam reikalui, baltimoriečiai, kaip artimiausi sostinės kaimynai, sukruto ruošti. Didžiosios organizacijos: Amerikos Lietuvių Bendruomenė Baltimorės apylinkė, Baltimorės Lietuvių Taryba paskelbė pritariančios sąskrydžiui ir ragina baltimoriečius jame dalyvauti.

Dirba keturios komisijos: informacijos — per radiją, laiškais ir žodžiu informuoja apie sąskrydį, kelionės tvarką, programą ir kt., finansų — rūpinasi lėšomis sąskrydžiui paremti, kurio išlaidos bus didžiulės; tautodailės komisija renka ir tvarko tautodailės eksponatus, jaunimo — organizuoja jaunimą. Darbo

daug, o laiko jau nedaug teli-

ko. Kaip artimiausia kolonija, baltimoriečiai sąskrydyje turi išsiskirti iš kitų kolonijų savo gausumu, nes yra vienos valandos atstumo nuo sostinės. Baltimoriečiai su mielu noru apsiima apnakvydinti visus vykstančius iš Philadelphijos, kurie, dėl laiko sutrumpinimo, norės pernaktuoti šeštadienio naktį Baltimorėje, vietoj kad grįžtų į Philadelphiją.

Geriausios sekmės sąskrydžio rengėjams ir širdinga padėka už tokį didelį darbą, o baltimoriečiams ir visiems lietuviams, vykstantiems į sąskrydį, laimingos kelionės!

K. P.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas

V. Minkūnas 2.00

Anoj pusėj ežero

P. Andriūšis 1.50

Aukso kirvis

Juozas Švaistas 2.50

Apie laiką ir žmones

J. Aistis 2.50

Audra Žemaičiuose

VI. Andriukaitis 2.20

Atlaidų pavėsy

P. Abelkis 4.00

Aukso ruduo

M. Vaitkus 1.25

Būdas Senovės Lietuvių...

Sim. Daukantas 4.00

Būkite sveiki

Dr. S. Biežis 2.00

Baltasis Vilkas

K. Binkis 1.00

Baltutis

J. J. Bačiūno leidinys 1.50

Buriavimas ir jūrininkystė

B. Stundžia 2.00

Cezaris

Mirko Jeltušis 2.00

Didžioji kryžkelė

B. Brazdionis 2.00

Duktė

Alė Rūta 2.40

Daiktai ir nuorikos

Leonardas Žitkevičius 1.00

Don Kamilius mažasis pasaulis

Guareschi 2.50

Didžiosios atgailos

R. Spalis 3.50

Doleris iš Pittsburgho

Stepas Zobarskas 0.80

Eldorado

J. Švaistas 1.80

Gyvačių lizdas

Francois Mauriac 2.40

Gimdytoja

Francois Mauriac 1.75

Gabija, literatūros metraštis

6.50

Gintariniai vartai

N. Mazalaitė 2.00

Gyvulių ūkis

George Orwell 1.00

Giesmė apie Gedimą

B. Sruoga ir V. Petravičius 2.00

Jaunai inteligentei

V. Andriukaitytė 1.25

Kryžkelės

A. Vienuolis 3.50

Kaimynai

J. Paukštelis 2.50

Kaip jie mus sušaudė

J. Petraitis 1.80

Kuprelis

Ignas Seinius 2.00

Keliai ir kryžkelės

Putinas 2.50

Kon - Titi

Thor Heyerdahl 3.75

Kaimiečiai

V. S. Rymont I-II-III-IV

I ir II dalis po 3.00

III ir IV dalis po 3.50

Kudirkos raštai

5.00

Loreta

Stasius Būdas 1.80

Kregždutė I

A. Rimkunas 1.50

Kiškučio vardinės

Stasys Džugas 1.50

Lietuvos pinigai

Juozas K. Karys 5.00

Lietuva

A. Bendorius 2.75

Laiškai žmonėms

G. Papini 2.00

Moters širdis

Guy de Maupassant 2.60

Lyrikos kraitis

Medžio raiziniai

Ign. Končius 5.00

Mikuckis 2.50

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigus siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

STUDENTU ŽODIS

Nr. 50

Redaguoja. D. Bartuškaitė, Pr.

Bilėnas, R. Mieželis ir S. Šimo liūnas. Red. adresas: 16817 Stoe-
pel, Detroit 21, Mich.

Nr. 50

Lietuvių Jaunimo Peticija

Amerikos lietuvių spauda plačiai mini Lietuvių Jaunimo Peticijos akciją, ją pilnai užgirdama ir teigiamai įvertindama. Visuomenė priėmė ją irgi su džiaugsmu. Be abejo peticija yra didelis ir šaunus žygis, kur susitiko mūsų visuomenės visos gretos.

Prieš dvyliką metų — rodos, dar taip neseniai, kai skaičiuojami metai — buvome priversti apiešti Lietuvą. Tuomet tautai buvo sunkūs laikai, tačiau dar vis švysteldavo viltis, kad gal neužilgo Lietuva vėl bus laisva. Baigėsi karas, bet Lietuva nesulaukė saulės ir geros ateities, o mes tapome išeiviais, išblaškytais po platųjį pasaulį. Ir taip dūžta mūsų ir pasilikusių viltys nykių tamsumų, aušros belaukiant.

Galime drąsiai žvelgti ateitin, nes Lietuvos atžalynas auga ir stiprėja

Atsakydamas į Tamstos laišką iš š. m. gegužės mėn. 5 d., norėčiau pareikšti sekančias mintis, kurios, man atrodo, turėtų būti žinomos visiems laisvojo pasaulio lietuviams, o per Amerikos Balsą išgirstos ir visų lietuvių okupuotoje Lietuvoje.

Iš Tamstos laiško patyriau, kad Lietuvių Jaunimo Peticijos reikalai yra sutartinai baigiami tvarkyti. Asmeniškai, norėčiau kaip galima greičiau, gauti nors vieną nuorašą tos peticijos galutinio teksto, susipažinimui. Kadangi ji bus įteikta pačiam JAV Prezidentui, tai yra labai svarbu, kad peticija būtų paruošta tinkamai formos ir turinio atžvilgiais, norint susilaukti galimai geresnių rezultatų.

Bendrai, Lietuvos jaunimo ir studentijos veiklą seku su dideliu pasigėrėjimu. Yra gražu, kad nežūrint viso nelemto tremties laikotarpio ir gyvenimo svetimose aplinkose, Lietuvos jaunimas ir studentija iki pat šių dienų nepasidavė svetimajam įtakai, išliko lietuviški ir, sudarę savo organizacijas, įsijungę aktyviai į lietuvišką veiklą ir stengiasi vienu ar kitu būdu prisidėti prie Lietuvos vardo išpopuliarinimo, jos interesus gynimo ir jos išlaisvinimo pastangų stiprinimo. Tikim, kad tokie Jūsų tikslai pasiliks ir ateityje.

Lietuviškoji studentija prieš maždaug pusantų metų pradėjusi pasekmingai leisti be kitų leidinių ir anglų kalba biuletenį "Lituanus", įrodė savo pajėgumą ir informacijos srityje gražiai Lietuvai pasidarbuoti. Čia reikia atsiminti, kad šitokio biuletenio leidimas reikalauja daug sumanumo, darbo ir lėšų. Visus tuos sunkumus studentijai pasiekė nugalėti ir dabar ji pati gali pasigėrėti savo nuveiktą darbu. Atsiminti ir tai, kad tas viskas buvo padaryta be specialaus tarnautojų štabo ir specialių tam reikalingų fondų.

Manau, kad ir ateityje mūsų jaunimas, nežūrint ar jie būtų gimę čia ar Lietuvoje, dar veningiau ir pajėgiau jungsis į kovą už išlaisvinimą Lietuvos, nežūrėdami savo asmeninių išmokimų, politinių įsitikinimų skirtingumo ir matematiško atstovavimo išskaičiavimų. Jūs esate Lietuvos ateities įrankis ir laidas. Į Jūsų rankas pereis Lietuvos vairsas. Stebėdamas Jūsų veiklą aš esu tikras, kad į Jūs dedamos lietuvių tautos viltys,

Mūsų balsas į pasaulio sąžinę tiek sykių buvo neišgirstas. Gididžiūnų pažadai liko neištesėti. Tačiau būriai kovotojų nesiliauja dirbti ir aukotis dėl Lietuvos išlaisvinimo. Žinome, kad maža ta mūsų šalis ir dėl to skriaudžiama. Lemtingos išlaisvinimo kovos dar nelaimėjome, todėl nesudedame ginklų ir vienas kito nesveikiname.

Bet šį sykį džiaugiamės ir sveikiname kovotojus. Kodėl? Mūsų jaunimas, svetimoje aplinkoje gyvendamas ir medžiagiškai kildamas, neįsijungė į svetimų namus, bet atėjo padėti vyresniajai kartai nešti Lietuvos laisvės žiburį prietemyje. Todėl ir džiugu, nors gal dar ilga nelsėvė ir ilga pasaulio užmarštis. Mes neprarandame vilties, kad ištversime. Rūpintojėlių ir kryžių žemė bus laisva!

jos neapvils. Galime drąsiai žvelgti ateitin, nes Lietuvos atžalynas auga ir stiprėja.

Negalima pasakyti, kad nebus sunkumų. Jų yra dabar, atsirasi ir vėliau, kurie sieks mus suskaldyti ir susilpninti mūsų pajėgumą. Ypatingai dabartiniu metu mūsų tremties visuomenė pergyvena labai didelę krizę. Susiskaldymas yra pasiekęs bene aukščiausio laipsnio. Tai yra labai apgailėtinas reiškinys. Visuomenės komitetai, tarybos ir buvusių politinių partijų kaiku-rų grupės yra patekusios į neišbrendamą krizę ir nebegali ar nenori suprasti savo tikrosios padėties, uždavinių ir pareigų. Kontraversijos, asmeninės ambicijos, beprasmišai laikraštiniai ginčai, negalimo "atstovavimo" siekimas, subordinacijos ir kt. niekam nėra davę jokios naudos ir neduos. Atsisakius jų, dabar yra pats laikas grįžti prie darbo, nes tiek daug laiko buvo sugaišta veltui, nekaltant jau apie tai, kada Lietuvai buvo pakenkta. Man atrodo, kad didžioji Lietuvos visuomenės dalis yra išlikusi pakankamai patriotinga, kad galėtų tuojau surasti būdus toms negerovėms pašalinti.

Tik per darbą, nuoširdžią talką ir pasiaukojimą tegalėsime atsiekti laisvę Lietuvai ir užtikrinti jai saugesnę ateitį.

Su geriausiais linkėjimais

P. Zadeikis,
Igaliotas Ministras

Mielieji Jaunieji Kovūnai,

Lietuvos Nepriklausomybės Talkos Valdyba, patyrusi apie Lietuvių Jaunimo Peticijos sumanymą, skatina visus LNT sudarančių organizacijų Jungtinės Valstybės gyvenančius narius ir rėmėjus koenergingiausiai Jūsų sumanymą remti ir padėti jį įgyvendinti.

Ta proga esu Valdybos įpareigotas perduoti visiems Lietuvių Jaunimo Peticijos sumanytojams ir rengėjams nuoširdžiausius Lietuvos Nepriklausomybės Talkos sveikinimus ir linkėjimus kodidžiausios sekmės bevykdant tą Lietuvos reikalui neabejotinai naudingą užsimojimą.

V. Rastenis,
LNT Pirmininkas

Mielas Pirmininke,

Jūsų ir bendrai jaunimo pradėtas darbas — sumanymas įteikti JAV Prezidentui peticiją su 25000 jaunimo parašų yra ir bus gražus įnašas į lietuvių Tautos išlaisvinimo pastangas.

Daug kas iš tautiečių jau buvo bepradėdęs nusiskusti mūsų jaunimo neva šalinimosi nuo lietuviško darbo ir nesidomėjimu lietuviškais reikalais.

Šis žygis jau savaime duoda atsakymą pasireikšusioms pesimistinėms mintims ir išsklaido bet kokias abejones. Lietuvių jaunimas eina lietuvišku keliu! Lietuvių jaunimas yra lietuviškų kovų priekyje!

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas niekad nebuvo nu-stojęs tikėjimo jaunimu ir turiu džiaugsmą Komiteto vardu pasveikinti Jus, o per Jus ir visus iniciatorių grupes, naudingą žygį pradėjus. Esu tikras, kad užsibrėžtą parašų skaičių pasieksite.

Šį Amerikos lietuvių jaunimo žygį lietuvių Tauta įrašys į Lietuvos istoriją, kaip vieną Lietuvos laisvinimo žygį.

Prašau perduoti Jūsų bendradarbiams mano padėką, o Jums nuoširdžiai linkiu ir ateityje pastoviai budėti Lietuvos reikalų sargyboje.

Jūsų visados

J. Matulionis,

Vyriausiojo Lietuvos
Išlaisvinimo Komiteto
Pirmininkas

Gerbiamas Pone Pirmininke,

Su dideliu džiaugsmu patyriau apie Lietuvių Studentų Santaros iniciatyvą, kurią parėmė visos lietuviškosios jaunimo organizacijos, surinkti 25,000 parašų Lietuvių Jaunimo Peticijai. Jaunimas visuomet būna avangarde kovos, kuri siekia pašalinti žmogaus laisvę varžančias formas ir priemones. Lietuvių Tautos turiningoje praeityje jaunimas, ypač studentija, suvaidino ne tik reikšmingą, bet ir vadovaujančią vaidmenį. A. Mickevičiaus žodžiais kalbant, žvelgiant ten, kur nepasiekia akis, lauzant tai, ko nepajėgia protas!

Todėl džiugu, kad ir mūsų jaunimas išsivijoje, nors kai kurie iš jų jau ir neatsimena savo tėvynės, nepasiduoda apatijai ir neceina vien tik asmeniškoms gėrovės siekimo keliu, bet aktyviai įsijungia į tautinę kovą ir tuo būdu lieka ištikimas lietuvių jaunimo tradicijoms. Jūsų savarankiška iniciatyva surinkti peticijai 25,000 parašų, yra dvajopu požiūriu reikšminga. Iš vienos pusės tuo būdu Jūs parodote, kad dažnai daromi jaunimui priekaištai, kad jis abuojuos lietuvių tautiniams reikalams, neturi pagrindo.

Antra vertus, toks jaunimo žygis parodo, ir visam pasauliui, kad lietuvių tautos aspiracijos nėra vien vyresniųjų kartų, nukreipusių savo žvilgsnį daugiau į praeitį ir dabartį, reikalas, bet jomis gyvena ir mūsų jaunimas, t. y. joms angažuojama ateitis.

Ir dar vieną aspektą norėčiau išskirti. Nepaprastai malonu patirti, kad šį parašų rinkimą vykdyd visos mūsų jaunimo organizacijos. Tuo būdu jaunimas parodė pavyzdį ir mūsų vyresniesiems, bendram tautiniam žygiui sujungdamas visas savo jėgas, neišblaškydamas ir nesiskirdamas, vienas prieš kitą nekovodamas. Tai parodo mūsų jaunimo subrendimą, tautinę drausmę bei susipratimą ir daug vilčių teikia atečiai.

Lietuviškos visuomenės parei-

Valdas Adamkavičius su Lietuvos konsulu P. Daužvardžiu.

Vardan tos Lietuvos!

Red. Pastaba. SŽ patiekė visą eilę klausimų peticijos reikalais jos pirmininkui Valdui Adamkavičiui, nensilstamam sporto ir studentijos darbuotojui. Šia proga būtų netikslu nepažymėti, kad ši svarbi peticija gal ir nebūtų kilus bei įgyvendinta, jei ne Valdas Adamkavičius, dirbęs ir studijuojas ir vis atrandęs laiko ir energijos sielotis ir dirbti dėl Lietuvos.

— Kaip kilo mintis praveisti Jaunimo Peticiją Prez. Eisenhoweriui? Kaip ir kokius organizacinius uždavinius teko atlikti, duodant peticijai eigą? Ar sudarytas organizacinis aparatas buvo užtenkamai darbingas? Kaip bus padengtos susidariusios išlaidos?

— Reikėtų išskirti tris pagrindinius samprotavimus, kurie privedė prie šios peticijos įgyvendinimo. Pirmiausia, pagausėję laisvą iš Sibiro atskleidė ir dar kartą priminė šiurpų mūsų tautiečių likimą. Reikėjo nedelsiant ieškoti efektyvaus būdo tremtinių klausimui išskirti už bendruomeninių ribų. Antra, Lietuvos reikalų aktyvus ir nuolatinis kelimas tarptautinėje plotmėje yra šventa kiekvieno lietuvių pareiga. Peticija neabejotinai tai atliks. Ir trečias svarbus motyvas, kuris turi grynai lietuvišką gyvenamojo meto antspalvį, tai pasikartoję spaudoje pareiškimai apie lietuvių jaunimo atšalimą lietuviškiems reikalams. Peticijos darbas turėjo parodyti, kad jaunimas yra neteislingai pakaltintas.

Organizaciniai pasiruošimai buvo pradėti per Lietuvių Studentų SANTARĄ. Sudarėme ryšius su lietuvių jaunimo organizacijų centriniais organais, kviečiant juos į bendrą darbą. Su malonumu tenka pastebėti, kad jaunimo organizacijos parodė blai-vių lietuviškų reikalų supratimą. Kenčiančios Tautos vaizdas buvo pastatytas virš partinių ambicijų ar ideologinių ginčų. Tas teikia gražių vilčių atečiai ir yra šviečiantis pavyzdys lietuvių visuomenei, kad vienybė yra pasiekiamą, kai nuoširdžiai jos siekiama.

Tuo pat metu, belaukiant organizacijų vadovybių atsakymo, susisiekiu su Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomoju komitetu ir Lietuvos diplomatinės atstovais. Tikslas, išsiaiškinti peticijos darbą koordinavimą ir suderinimą su visais buvusiais politiniais žygiais Washingtone. Iš minėtų institucijų, kurių viena atstovauja Jungtinę Amerikos lietuvių politinę kovą vadovybę, antroji oficialią Lietuvos reprezentaciją.

— Koks Jaunimo Peticijos tikslas? Kuo ji išsiskiria iš mūsų veiksmų ankstyvesnių žygių ir Vakarų pasaulio politinių centrų? Apart savo svarbos tarptautinėje plotmėje, ar būtų tiksli įžiūrėti peticioje kokią apčiuopiamą reikšmę mūsų visuomenei ir jaunimui, kaip pav.: vyresnės ir jaunesnės kartos suartinimą, jaunimo įsiterpimą į laisvinimo akciją ir t.t.?

— Jaunimo Peticijos pagrindinis tikslas — Lietuva, jos žmonės ir besąlygiškas laisvė abiemis. Atimta nepriklausomybė ir paminimas po kojomis visų laisvės bei žmoniškumo principų nėra pateisinama skelbiamais koegzistencijos šūkiais ar diplomatiniais manevrais, savanaudiškiems vienos pusės tikslams patenkinti. Jeigu šių dienų pasaulio politikos centruose jėgos principas nustelbė moralinius principus, tai tiems, kurie esame tos politikos auka, yra privalu nenuilstamai kelti daromą neteisębę ir prašyti klaidų atitaisymo. Tad ši peticija ir bus jaunimo šaukimas vadovaujantiems valstybės vyrams, prašant gražinti laisvę tiems, kuriems ji atimta.

Esminis peticijos bruožas yra jos kilmė. Jeigu iki šios dienos sostinėje politiką duris klebono lietuviškų veiksmų atstovai ir diplomatai, tai šį kartą teisėtus reikalavimus tiems patiems politikams statys jaunoji karta. Jaunimo iniciatyva ir darbu ši peticija paruošta. Todėl jo pati kalba jauno žmogaus tauriu idealizmu, bet ne diplomatinio oficialumu. Tikimės, kad tai ir atkreips tųjį dėmesį, kuriems ji skirta, tuo ji ir skiriasi nuo ankstyvesnių žygių.

Lietuviškų požiūriu peticijos darbas atskleidė būdingų faktų, kurie bus vertingi ir įsidėmėtini visuomenei, mūsų politikams ir pačiam jaunimui.

A. Devenienė,
VT Pirmininkė ir
LIT Valdytoja

ją šiame krašte, sulaukėme nuoširdaus pritarimo užsibrėžtame darbe.

Lietuvių jaunimo organizacijos paskirus po 2 atstovus į centrinį Lietuvių Jaunimo Peticijos Komitetą, peticija buvo pristatyta visuomenei. Plačios apimties darbas reikalavo lankstaus organizacinio aparato. Tam tikslui centrinis komitetas pirmame posėdyje išrinko keturių asmenų vykdomąjį komitetą, kuriam buvo suteikta sprendžiamoji galia darbų vykdyme. Visose lietuvių gyvenamose vietovėse buvo sudaryti parašų rinkimo akcijos komitetai. Šie vienetai pradedant New Yorku ir baigiant Los Angeles atliko didelį ir pasigeretą darbą. Už tą jiems priklauso gili pagarba ir padėka.

Kiekvienas darbas pareikalauja išlaidų. Neišvengsime jų ir mes. Peticijos paruošimo išlaidas jaunimo organizacijos nutarė padengti lygiomis dalimis iš savo turimų finansinių išteklių. Jokių aukų šiame darbe nepradėme ir nesame gavę.

— Koks Jaunimo Peticijos tikslas? Kuo ji išsiskiria iš mūsų veiksmų ankstyvesnių žygių ir Vakarų pasaulio politinių centrų? Apart savo svarbos tarptautinėje plotmėje, ar būtų tiksli įžiūrėti peticioje kokią apčiuopiamą reikšmę mūsų visuomenei ir jaunimui, kaip pav.: vyresnės ir jaunesnės kartos suartinimą, jaunimo įsiterpimą į laisvinimo akciją ir t.t.?

— Jaunimo Peticijos pagrindinis tikslas — Lietuva, jos žmonės ir besąlygiškas laisvė abiemis. Atimta nepriklausomybė ir paminimas po kojomis visų laisvės bei žmoniškumo principų nėra pateisinama skelbiamais koegzistencijos šūkiais ar diplomatiniais manevrais, savanaudiškiems vienos pusės tikslams patenkinti. Jeigu šių dienų pasaulio politikos centruose jėgos principas nustelbė moralinius principus, tai tiems, kurie esame tos politikos auka, yra privalu nenuilstamai kelti daromą neteisębę ir prašyti klaidų atitaisymo. Tad ši peticija ir bus jaunimo šaukimas vadovaujantiems valstybės vyrams, prašant gražinti laisvę tiems, kuriems ji atimta.

Esminis peticijos bruožas yra jos kilmė. Jeigu iki šios dienos sostinėje politiką duris klebono lietuviškų veiksmų atstovai ir diplomatai, tai šį kartą teisėtus reikalavimus tiems patiems politikams statys jaunoji karta. Jaunimo iniciatyva ir darbu ši peticija paruošta. Todėl jo pati kalba jauno žmogaus tauriu idealizmu, bet ne diplomatinio oficialumu. Tikimės, kad tai ir atkreips tųjį dėmesį, kuriems ji skirta, tuo ji ir skiriasi nuo ankstyvesnių žygių.

Lietuviškų požiūriu peticijos darbas atskleidė būdingų faktų, kurie bus vertingi ir įsidėmėtini visuomenei, mūsų politikams ir pačiam jaunimui.

1. Jaunimas parodė, kad esant

konkrečiam darbui, skirtam lietuviškiems reikalams ir Lietuvai, jis neliks nuošalyje. Ten kur lietuvių bei skiriami ne vien skambūs šūkiai, bet vadovaujamasi ir dirbama sveikais principais, ten jaunimas neklausia kas tą darbą organizuoja, kiek tas pareikalaus pasiaukojimo, bet vieningai griebiasi dirbti, nuošalyje palikus visus tarpusavio nesklaidumus. Ar tai nėra aukštas sąmoningumo ir pareigos jausmo įrodymas?!

2. Kas liečia vyresniosios ir jaunesniosios kartos bendradarbiavimą, faktai rodo, kad bet kokiems nesklaidumams čia niekad neturėtų būti vietos, jeigu iš abiejų pusių parodoma pakankamai nuoširdumo. Šį darbą dirbant jo netrūko. Džiugu pareikšti, kad jaunimui pavyko, nors netiesioginiai, sujungti visus lietuvių stambiuosius politinius junginius. VLIKas, ALTA, LNT ir Diplomacija, be rezervų pasisakė už jaunimo pradėtą akciją ir visi sutartinai ją rėmė. Reikia tikėtis, kad šie junginiai vieną dieną sutars ir visais kitais klausimais.

— Artėjanti parašų rinkimui į pabaigą ar galima tikėtis, kad užsibrėžtas parašų skaičius bus atsiektas? Su kokiomis kliūtimis teko šiame darbe susitikti ir iš kur gauta daugiausia pagalbos?

— Užsibrėžtą parašų skaičių atsieksime. Atrodo, kad jį ir perviršysime. Jungtinės ateitininkų, šviesiečių, skautų, santariečių, tautininkų, varpininkų, vyčių, studentijos ir bendrai lietuvių visuomenės pastangos užtikrino šio vajeus užsibrėžto skaičiaus atsiekimą. Bet noriu atkreipti lietuviškais reikalais besisifelojančių dėmesį į pačią skaitlinę. Šį kartą skaičiai labai iškaltin-gai mums kalba! Nejaugi teturime tik per 25,000 lietuvių JAV? Tikiu, kad daugelis galės padaryti atitinkamas išvadas ir daugelį šie skaičiai privers siekti tiek susimąstyti.

Stengiantis būti objektyviam, privalu paminėti ir liūdnąją pusę. Be šviesių ir kilnių pavyzdžių, buvo ir liūdnų. Teko susidurti su "užkietėjusiais politikais", kurių net ir jaunimo vieningumas nenužavėjo. Jiems savaeigiai partijos interesai stovėjo aukščiau lietuviško reikalo. Dar liūdniau, kai pavieniai tautiečiai parodė visišką abuojują lietuvių vargams, atsisakydami pasirašyti peticiją. Laimė, kad tai reti atvejai.

Norint atsakyti į klausimą kas daugiausiai padėjo, yra labai sunku. Mano supratimu, visi kurie dirbo į šį darbą įdėjo savo širdį, sugebėjimus ir atliko pasiimtas pareigas nuoširdžiai. Tad ir darbo talka bei rezultatai priklauso lygiai visiems.

— Kada ir kokiose aplinkybėse numatoma audiencija pas Prez. Eisenhowerį? Kokios viltys ir norai ryšium su šiuo pasimatymu?

— Audiencija pas JAV Prezidentą yra planuojama birželio mėn. viduryje, skaudžios atminties tremimų dienomis. Tačiau, nei vienas iš besirūpinančių negali tiksliai numatyti priėmimo dienos. Nereikia pamiršti, kad mes nesame pajėgūs nustatynėti Baltųjų Rūmų tvarkos. Vyklsme tada, kada būsime priimti. Nepaslaptis, kad beveik tuo pat metu ruošiamas Amer. Lietuvių Tautinės S-gos sąskrydis Wa-

shingtone jaudino kai kurias lietuvių partines grupes ir buvo prisibijoma tautininkų žygio peticijai "pagrobtai". Keista, kad panašūs, nerealūs tvirtinimai išvis buvo skleidžiami, nors tam jokio rimto pagrindo niekad nėra buvę.

Delegaciją numatoma sudaryti iš visų jaunimo organizacijų atstovų. Tikimės, kad ši delegacija atkreips politikų dėmesį ir atneš konkrečių rezultatų gelbėjant tremtinius bei sustiprins visų lietuvių institucijų dedamas pastangas Lietuvos nepriklausomybei atgauti. Neveltui sakoma, kas beldžia, tam bus atidaryta.

— Stebėtina, kad Jūs, nežūrint savo apsikrovimo įvairia darbuote lietuvių jaunimo veikloje, vis dėlto suradote energijos ir laiko peticijos reikalams. Būtų įdomu patirti kiek valandų iki šiandien teko Jums praleisti, besirūpinant peticija?

— Valandomis šį darbą būtų sunku įvertinti. Jų buvo labai daug. Nuo pat Vasario mėn. vidurio, teko pašvęsti kiekvieną laisvesnę minutę. Darbo buvo daug, bet nesigailiu tam reikalui nei vienos pašvęstos minutės. Tikiu, kad tą patį patvirtins visi, kurie kartu dirbo ir ištikimai prisidėjo prie šio sumanymo įgyvendinimo. Visiems jiems priklauso nuoširdi padėka.

UŽUOMINOS

Redakcijos pastaba: Lietuvių Jaunimo Peticijos akcijai einant prie pabaigos norime šioje formoje pateikti mūsų turimas žinias apie jaunimo darbą ir gautą paramą iš mūsų visuomenės. Įteikus Peticiją tikimės galėsia pateikti skaitytojams pilną vaizdą apie Jaunimo Peticiją ir didžiulį skaičių jos talkininkų.

• • •

Lietuvių visuomenė Jaunimo Peticiją parėmė palyginamai neblogai. Parašų rinkinam buvo įsitraukę eilė lietuvių veikėjų ir keletas organizacijų, jų tarpe ir keturios Lietuvių Bendruomenės Apylinkės. Didžiausią paramą susilaukė Jaunimo Peticija iš mūsų dvasiškios, tiek katalikų tiek evangelikų. Kunigų Vienybės Centro Valdyba paskelbė savo pritarimą ir kvietimą parapijų klebonams leisti prie bažnyčių rinkti parašus. Tokius sutikimus yra davę Chicago, New York, New Haven, Los Angeles, Racine, Clevelando lietuvių parapijų klebonai.

Lietuvių evangelikų parapijų kunigai New York'e ir Chicagoje su dideliu entuziazmu yra įsijungę į parašų rinkimo akciją. Didelį nuoširdumą ir prielankumą yra praodžiūsios vienuolės lietuviškos. Šv. Kazimiero seserys ir Šv. Pranciškaus seserys leido ir rinko pačios parašus savo mokyklose. Jų pastangomis yra jau gauta virš 2,000 parašų.

Lietuviškoji spauda stipriai remia Peticiją, spausdindama žinias, straipsnius ir raginimus Peticiją pasirašyti. Už tokią paramą mūsų laikraščiai nusipelnė visapusiškos jaunimo padėkos.

Lietuvių radijo valandėlės taip pat buvo panaudotos daugelį vietovių Jaunimo Peticijos išpopuliarinimui.

Visa eilė lietuvių organizacijų savo susirinkimuose pasirašė Peticiją (Perkelta į 6-tą pusl.)

LITUOVIU ENCIKLOPEDIJA —

DIDŽIAUSIAS LITUANISTIKOS ŽINYNAS, LIETUVIŲ KULTūros PAMINKLAS.

Iš suprojektuotų 20-21 tomo septyni jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstę iki galo:

Laikas įsigyti, nes nuo VIII tomo LE bus spausdinama tik prumeratoriams.

Lengvos sąlygos: įmokejusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomą siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsiskaičius priimtino-mis dalimis. Vieno tomo kaina J.A.V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siunčini šiuo adresu: J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija. 265 C Street. South Boston 27, Mass.

PASKUBEKITE — ATSARGOS RIBOTOS!

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

PREZIDENTO KANDIDATŲ KLAUSIMU

Kai demokratų partijoje eina didelės varžytinės patekti kandidatui prezidentus, respublikonų partijoje tas klausimas visiškai baigtas, paskiausias viceprezidento Nixono oficialiu pareikimu prezidentui Eisenhoweriui, kad jis sutinka būti vėl kandidatui į viceprezidentus antrajam terminui.

Respublikonų partijos konvencija San Francisco mieste rugpiučio mėnesį bus tik paprasto nominacijų formalumo atlikimas ir rinkiminės programos priėmimas. Tai bus tik vienos ar poros dienų klausimas.

Nežiūrint respublikonų partijos netikros padėties vidaus reikalais, ūkių krizės klausimu, Eisenhowerio su sovietais "taikos" politika daugelį amerikiečių žavi. Jo "taikos laimėjimo" šūkiams bus remiama visa respublikonų partijos rinkiminė agitacija. "Taika ir geri laikai" — bus respublikonų pasigyrimas ir to paties žadėjimas.

Kad ta "taika" graso paskandinti komunizmo bangose likusią laisvojo pasaulio dalį, amerikiečiams nesvarbu. Eisenhowerio politika prieš Ženevos "viršūnių" konferenciją jau patiko radikalams ir "liberalams". Ir po to jie dar labiau pradėjo trokšti, kad Eisenhoweris pilnai pasveikėtų ir sutiktų vėl kandidatuoti.

Bet jiems kaulas gerklėje yra viceprezidentas Nixon. Nuo perieitų metų jie emė dėti pastangas paknisti Nixonui pagrindus ir užkirsti galimybes nominacijai šių metų rinkimams. Jie atsimena Nixoną, kaip buvusį senatorių, kurio nepalaužiamu pasiryžimu 1950 metais įkalintas Alger Hiss, aukštas State Departmento pareigūnas, vogęs ir perdavęs Kremlui Amerikos valstybės paslaptis. Už tai jie ir 1952 metais Nixoną, jau nominuotą viceprezidentu, žiauriai griebsi sukompromituoti, bet nepavyko.

Jei demokratai kokių netikėtų būdu neapvers respublikonų partijos vežimo, Eisenhoweris vėl bus išrinktas, ir kartu su juo Nixon liks viceprezidentu.

Bene pirmą kartą šalies istorijoje taip pasitaiko, kad viceprezidento kandidatas, taip anksčiau prieš konvenciją, išrenkamas kartu su prezidento kandidatu. Paprasta procedūra: kai prezidento kandidatas konvencijoje nominuojamas, jis pareiškia savo pageidavimą nominuoti viceprezidentu vieną iš kelių pateiktų kandidatų.

Prezidentas Rooseveltas, kuris buvo išrinktas keturiems terminams, kiekvieną terminą keitė viceprezidentus. Niekaš iš anksto nebuvo žinoma, kas greta jo bus nominuotas.

Seniau viceprezidentai ir buvo bereikšmiai, nors prezidentui mirus jiems tekdavo prezidentauti. Jie ejo tik senato pirmininko pareigas, ir, kaip pajaukai apie tuos juos pastebima, prie Baltųjų Rūmų žaidavo su vaikais.

Nixonas prie Eisenhowerio buvo ir yra reikšmingas valdžios aparato asmuo, paties prezidento rūpesčių laikomas svarbioms pareigoms, ir dalyvauja kabineto posėdžiuose.

Jo priešininkai, komunistai, radikalai ir "liberalai" bando primesti jam nepribrendimą, kad esąs perjaunas, jei tektų likti prezidentu, kai Eisenhoweris susirgo. Dabar, tikėdami, kad Eisenhoweris gali mirt nebaigęs antro termino, nenorėjo, kad Nixonas toliau būtų viceprezidento kandidatu. Bet Nixono šalininkai įrodinėja, kad Nixon pilniausia yra subrendęs, 43 metų vyras, įgavęs patyrimo valstybės aparato vadovavime ir reikale pilnai tikty užimti prezidento pareigas.

Nixonas priešininkai mėgino įsiūlyti viceprezidento kandidatui ir Aukščiausiojo Teismo Teisėją — pirmininką Warren, ir buvusį New Yorko gubernatorių Dewey, ir dabartinį valstybės išdininką Humphrey, kad tik Nixoną nustumtų šalin.

Nixonas partijoje aukštai stovi, ir atstovauja daug balsų turinčią Kaliforniją. J. remia kitas anti-sovietinis senatorius iš Kalifornijos Knowland ir daug kitų, kurie nepasitiekė žiūri į sovietams nuolaidavimo politiką.

Eisenhowerio pageidavimas vėl turėti Nixoną viceprezidentu, opoziciją viešai nutildė, tačiau pogrindyje eina pastangos suorganizuoti didžiausį pasipriešinimą konvencijoje nominacijų metu, baiminantis, kad Eisenhoweriui mirus Nixon netaptų prezidentu.

Tarp viešų planų vėliausiai paskleistas vienas, būtent pašalinti Dulles iš valstybės sekretoriaus pareigų. Jo vieton paskirti ambasadorę Italijai ponį Clare Boothe Luce, o Nixoną jos padėjėju — kad tik ji išstumtų iš viceprezidentystės. (Luce neseniai parvyko į Ameriką gydytis nervų suirimu).

Dėl Eisenhowerio sveikatos, Nixonui teks varyti visa rinkiminė agitacija. Ir jis tam turi didelių gabumų, kaip geras kalbėtojas.

Demokratų tarpe

Du lenktyviavę už demokratų nominaciją 1952 metais kandidatai, Stevensonas ir Kefauver, ir šiais metais pakartoja savo lenktynes, rankiodami paskirose valstybėse įvairius pritariančių delegatų konvencijai Chicagoje liepos mėnesį, tikėdami būti nominuoti. Tikrina, kad jiedu patys save iki konvencijos, savo kalbomis, susinaikins.

Stiprus kandidatas yra dabartinis New Yorko gubernatorius Harriman, buvęs pro-rusiškos ir pro-sovietiškos orientacijos, buvęs demokratų ambasadorium Maskvoje, milionierius, jau senyvas, Eisenhowerio amžiaus.

Harriman savo kalbose smerkia Eisenhowerio užsienio politiką. Ženevos "viršūnių" konferenciją pavadino didžiausiu komunistų laimėjimu.

Jis neigia dabartinę respublikonų administraciją nesugebėjimu vadovauti tarptautinėje politikoje, kas davė sovietams naujų laimėjimų. Kaip 1952 metais respublikonai neigė Trumano-Achesono politiką, vedusią tautos vieną po kitos sovietų vergijon, Harriman dabar tokiomis pat aštriais žodžiais ir faktais kaltina Eisenhowerio administraciją, nuolankaujančią Kremlui.

Patys respublikonai, kaip kada rūščiai prabyla, kad Eisenhowerio administracijoje 50 nuos, valdininkų tebėra seni demokratai, palikti atsakingose vietose kaip ekspertai, senai pro-sovietinei politikai vykdyti. Tat ar reikia stebėtis, kad stipri yra propaganda už nesiliaujamą tūpčiojimą Kremlui prašant "taikos",

Nixonas prie Eisenhowerio buvo ir yra reikšmingas valdžios aparato asmuo, paties prezidento rūpesčių laikomas svarbioms pareigoms, ir dalyvauja kabineto posėdžiuose.

Jo priešininkai, komunistai, radikalai ir "liberalai" bando primesti jam nepribrendimą, kad esąs perjaunas, jei tektų likti prezidentu, kai Eisenhoweris susirgo. Dabar, tikėdami, kad Eisenhoweris gali mirt nebaigęs antro termino, nenorėjo, kad Nixonas toliau būtų viceprezidento kandidatu. Bet Nixono šalininkai įrodinėja, kad Nixon pilniausia yra subrendęs, 43 metų vyras, įgavęs patyrimo valstybės aparato vadovavime ir reikale pilnai tikty užimti prezidento pareigas.

Atstovas S. GRABLIAUSKAS
5 Thomas Park, S. Boston, Mass.
Tel.: AN 8-5467

Cleveland atstovas
A. JOHANSONAS —
7616 Decker Ave., UT 1-3465
Reikalingi atstovai visuose didesniuose miestuose. Rašyti S. Grabliauskui.

Reikalingi atstovai visuose didesniuose miestuose. Rašyti S. Grabliauskui.

UŽUOMINOS

(Atkelta iš 5-to pusl.)

ticija in corpore. Veik visų lietuviškųjų parengimų (minėjimų, koncertų, suvažiavimų, balių ir t.t.) rengėjai maloniai priimdavo Jaunimo Peticijos parašų rinkėjas ir leisdavo rinkti parašus.

Lietuviai verslininkai savo parduotuvėse ir įstaigose laikė parašų lapus ir rinko parašus iš savo klientų. Tai dar vienas pavyzdys, jog yra naudinga turėti daugiau verslavičių lietuvių rankose.

Amerikiečių visuomenei Jaunimo Peticija buvo pristatyta jau keliuose atskiruose atvejuose ir tikimasi, jog netolimoje ateityje, artėjant įteikimo datai, Peticijos propagandinė reikšmė bus pilnai išnaudota. Šiuo metu su Peticija supažindintos daugiausia yra amerikiečių akademinių bendruomenės, nes jose mūsų studentai renka parašus.

Taip Illinois Universitete, Urbanoje, kol. A. Zailskas Peticijos reikalui kalbėjo per televiziją ir radijo, miesto laikraščiai ją gražiai paminėjo ir yra gautas leidimas rinkti parašus prie universiteto katalikų bažnyčios.

De Paul Universiteto dekanas irgi yra davęs leidimą universitete rinkti parašus.

Ohio State Universitete, Connecticut Universitete, Mt. St. Joseph kolegijoje, Rochesterje lietuviai studentai yra įtraukę kolegas amerikiečius į paramą Peticijai. Daugelyje darboviečių lietuviai tarnautojai surinko parašus iš savo bendradarbių. Jas išvardinti veik neįmanoma, nes skaičius susidaro gana didelis. Tuo būdu vėl buvo primintas Lietuvos reikalas amerikiečiams. Amerikos Legiono Illinois valstybės departamento antisubversyvinės komisijos seminare Chicagoje buvo pristatytas Jaunimo Peticijos reikalas.

Šiuo metu daromi planai kaip geriausiai pasisektų sudominti didžiąją Amerikos spaudą Peticija ir ją panaudoti platesniam Lietuvos klausimo iškėlimui.

kad važinėjama su sovietų budaiais konferuoti, kad rūpinamasi juos parsikviesti į Ameriką, ir kad rengiama dirva priėmimui komunistinės Kinijos ir Jungtines Tautas.

Jaunimo Peticijos darbas yra apėmęs kone visas lietuvių bent kiek apgyventas JAV vietas.

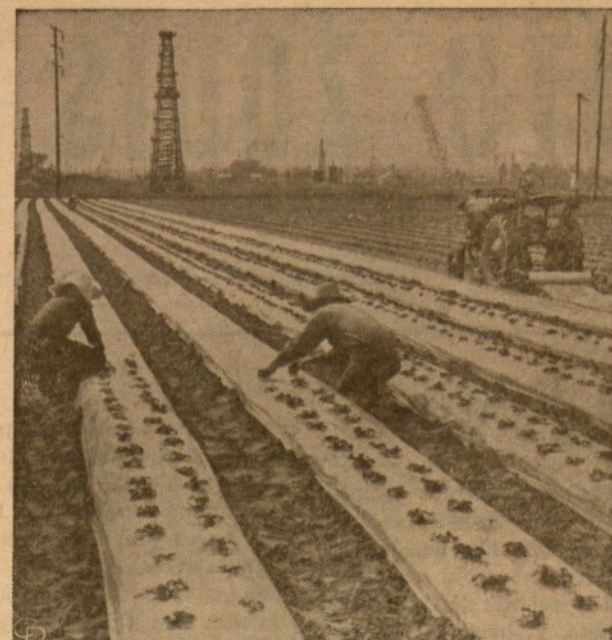
Rochesteryje, N. Y. yra sudarytas Jaunimo Peticijos komitetas, kuriam vadovauja G. Musteikytė, Santaros veikėja ir vietos Studentų Skyriaus pirmininkė. Bostone, Mass. Peticijos reikalus tvarko LSB Užsienio Skyriaus vedėjas psikt. Algis Banavičius. Worcesterje, Mass. parašų rinkimam yra įsijungę skautai, ateitininkai ir studentai, koordinuojami skautų vietininko V. Blumfeldo. Hartfordo, Conn. komitetui vadovauja ateitininkų veikėjas A. Giedraitis. Putnam, Conn. parašus puikiai renka lietuviškos, gyvenančios pas vienuoles. Waterbury, Conn. Peticijos reikalus tvarko studentai varpininkai. Bridgeporte, Conn. parašus renka vyr. skautė N. Lembergaitė. Didžiajame New Yorke Peticijos darban yra įsijungę didelė eilė jaunimo organizacijų, koordinuojamos vietos Santaros skyriaus pirmininko Jono Bilėno. Prie New Yorko esančiose Rahway, N. J. ir Newark, N. J. vietovėse darbuojasi studentai A. Jušys ir Vl. Audėnas. Skaucijų vadovė E. Kaminskaitė Peticijai nuosirdžiai dirba Elizabeth, N. J. Philadelphiaje, Pa. parašų rinkimui vadovauja vietos Studentų Sąjungos skyriaus vadovaujamas A. Dantos. Studentų Sąjungos skyriaus Peticija rūpinasi ir sekančiuose vietovėse: Washington, D. C., New Haven, Conn., Omaha, Nebr. Clevelande, Ohio sudarytas platus jaunimo organizacijų komitetas, tikrai gražiai dirbąs ir vadovaujamas ateitininkų veikėjo J. Puškorius. Jaunimo Peticijos komiteto pirmininku Detroito, Mich. yra Santaros veikėjas S. Šimoliūnas. Chicagoje ir Urbanoje, Ill. visos jaunimo organizacijos parašus renka skyriumi. Chicago Jaunimo Peticijos Komiteto pareigas eina patį Centrinis Komitetas. Santariečiai parašų rinkimą organizuoja Los Angeles, Calif., o ateitininkai — Gary, Ind., Baltimore, Md., St. Louis, Mo., Springfield, Ill. ir Mt. St. Joseph, Ohio.

Jaunimo Peticijos parašų rinkimas be to yra vykdomas ir šiose vietovėse: Cicero, Ill., Waukegan, Ill., South Bend, Ind., New Buffalo, Mich., Manchester, Conn., Brockton, Mass., Rockford, Ill., Kenosha, Wis., Linden, N. J., Racine, Wis., Norwood,

Mass., Sterling, Ill., Hudson, N. Y., Lyons, Ill., Westfield, Mass., Mt. Carmel, Penn., Pittsburgh, Penn., Milwaukee, Wis., Hollywood, Florida, Dorchester, Mass., San Diego, Calif., Miami, Florida, Akron, Ohio, Storrs, Conn. ir Scranton, Penn.

Tai yra lygiai 50 lietuvių gyvenamųjų vietovių, kur renkami parašai Lietuvių Jaunimo Peticijai. Turime tvirtai tikėti, jog šis bendras ir vieningas lietuvių jaunimo darbas atneš tikrai gražių vaisių mūsų artimiesiems, kenčiantiems Sibire, ir brangiai mūsų Tėvynei.

—rm

Californijoje, prie Terrance, užsodinami braškių didžiuliai laukai.

Mass., Sterling, Ill., Hudson, N. Y., Lyons, Ill., Westfield, Mass., Mt. Carmel, Penn., Pittsburgh, Penn., Milwaukee, Wis., Hollywood, Florida, Dorchester, Mass., San Diego, Calif., Miami, Florida, Akron, Ohio, Storrs, Conn. ir Scranton, Penn.

Tai yra lygiai 50 lietuvių gyvenamųjų vietovių, kur renkami parašai Lietuvių Jaunimo Peticijai. Turime tvirtai tikėti, jog šis bendras ir vieningas lietuvių jaunimo darbas atneš tikrai gražių vaisių mūsų artimiesiems, kenčiantiems Sibire, ir brangiai mūsų Tėvynei.

—rm

SANTAROS FILISTERIAMS

Santariečių filisterių komisija — J. Bilėnas, Vyt. Kavolis ir S. Šimoliūnas — yra išsiuntinęs Santaros filisteriams, kurių adresai buvo žinomi, svarbų pasiūlymą apie tolimesnę filisterių veiklą.

Kas iš Santaros filisterių — o taip pat studijas baigusiu būv. Nepriklausomųjų Sąjūdžio dalyvių ir norinčių toliau jungtis į bendrąją veiklą — nebūtų filisterių komisijos rašto gavęs, prašomas pranešti savo adresą komisijai: V. Kavolis, Wm. James Hall 106, Harvard University, Cambridge 38, Mass.

Filisterių komisijos sumanymus gavusieji prašomi taip pat tuo adresu vėliausiai iki birželio 12 d. pranešti savo nuomonę.

Santariečių filisterių komisija

RUOŠKIMES "SANTAROS" STOVYKLON

Visi santariečiai nuosirdžiai kviečiami Rytinių Valstybių "Santaros" stovyklon, kuri įvyks šio mėnesio 22-24 dienomis, prie Port Jervis, N. Y., Greenkill YMCA patalpose.

Ežeras, teniso bei golfo aikštės, bei kitokios pramogų galimybės nuostabiai gražioje gamtoje praskaidrins jus visus. Turininga programa Santaros ideologijos rėmuose duos progos padiskutuoti lietuviškos studentijos klausimais. Ten pat bus bandoma aptarti ir filisterių organizacinės perspektyvos.

Stovyklos mokestis: penktadienio pavakary suvažiavimams \$10, šeštadienį per piet \$7.50 (maistas ir nakvyne).

Negaišdami, registruokitės pas kolegą Donatą Gasiūną, 396 Wabou Street, Brooklyn, N. Y., telef. EVergreen 8-2827, prisijusdami \$2 užstatą.

Kitose apylinkėse, registruokitės:

Boston-Brockton, Mass. apylinkėse — kol. Zenonas Mereckis, Philadelphia, Pa. — Liūtas Jurskis, Rochester, N. Y. — Gražina Musteikytė, Baltimore, Md. — D. Dulytė, Cleveland, Ohio — Rytas Babickas, Detroit, Mich. — Zenonas Rekašius.

DEL ST. YLOS "POROS PASTABŲ"

1) Sž mano, jog teigimas, kad kas nors "nebegali..." į nieką žiūrėti objektyviai" reiškia, kad tokie žmonės "yra nepajėgūs galvoti". Kas į visiškai nieką, įskaitant savo vardą ir daugybės lentelę, "nebegali žiūrėti objektyviai", jo vieta yra psichiatrinėje ligoninėje. Apgailėstaujame, kad profesorius Yla rado reikalingu šitaip charakterizuoti pusę lietuvių tautos, pritariančią Vinco Kudirkos inspiruotiems politiniams judėjimams.

2) A. Camus yra kažkada rašęs apie prancūzų rašytojus: "atmetame, kas pridengta pačiais niekšingiausiais proto elementais" (būtent, ideologinį fanatizmą, verčiantį dėl rasės arba klasės žudyti). St. Yla iš šio sakinio padarė išvadą, jog: "Jo (proto) logika ir šios sprendimai darosi (liberalams, nebe prancūzų rašytojams!) nedori, kalbant egzistencialistų rašytojo Albert Camus žodžiais". Kadangi Camus kalbėjo apie fanatizmą, pridengtą kai kuriais, būtent niekšingiausiais, sugedusiais proto elementais, ir jį, tą fanatizmą, atmetė, o ne protą, — laikome, kad St. Ylos "įsikaitymas" į šį sakinį proto atmetimo, kaip nedoro, yra savarankiška paties St. Ylos konstrukcija. Kadangi joje matome vien prof. Ylą, bet ne Camus, skaitome, jog turėjome teisę sakinį patiekti, kaip St. Ylos, o ne "liberalų" nuomonę.

Reikšdami pagarbą, jungiamės su St. Yla mintyje, jog "demokratine visuomene..." nieko neprastų, jeigu daugiau susirūpintų savyje ugdyti protinį tiklumą ir dorinį jautrumą". Gal vienas iš pirmųjų žingsnių būtų nusikratyti stebinančių palinkimų, kurį Dr. J. Girnius "Aidų" 1956 m. nr. 4 šitaip charakterizavo: "...daugelį savo cituojamų autorių kun. St. Yla subjektyviai interpretavo, raskdamas juos teigus, ko iš šalies nesimantė buvus teigta".

Studentų žodžio redakcija

Dirvoje buvo duota vietos pasisakyti abiemis ginčo pusėms! Šiuo Studentų žodžio redakcijos pasisakymu ginčą ir baigiame. Dirvos Red.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES FONDUI AUKOJO

\$260.00 — Juozas Bačiūnas.
\$136.00 — V. ir E. Rastenys.
\$100.00 — Pr. Lapienė, V. ir S. Abraitis, Dr. V. Paprockas, Alb. Trečiokas.

\$72.00 — Dr. Bartkus.
\$50.00 — Juozas Ginkus, Jonas Jurkūnas, V. Alksnis, Antanas Senikas, Br. Nemickas, K. G. Siliūnas, Stamford lietuviai per J. Valiūšaitį 16 Vasario progą.

\$40.00 — Leonas Virbickas.
\$35.00 — Vl. ir R. Ramanauskas.

\$30.00 — Vyt. Lozoraitis, Jonas Valaitis, Krometal MFG Corp. D. ir S. Adomaičiai.

\$25.00 — Veronika ir Jonas Jasiukaitis, K. Gineitis, V. Čekas, Pov. Ališauskas, Laima Valiukėnas, J. Savaitis, Vincė Leskaitienė, L. T. A. Sambūris, N. Y., A. ir S. Mackevičius, J. Vengris, Ch. S. Cheleden, J. Budrikis, V. Blinstrubas, L. ir B. Bieliukas, J. Virpša.

\$21.00 — Brockton Tremtinių Komitetas.

\$20.00 — J. Jurkevičius, K. Kalendra, St. Butkevičius, Dr. S. Virkutis, Jurgis Sirusas, K. Krulikas, Pr. Narvydas.

\$15.00 — New Haven Lietuvių Tremtinių D-ja, Jonas Prockys, V. Tamošiūnas, J. Baublys, J. Karvelis, A. Pimpė, M. Gaudušas, J. Mežginis, B. Matulaitis, J. Žvynys, J. Balčiūnas, St. As-trauskas, J. Rekašius, Z. V. Rekašius.

\$13.00 — M. Naujokas.

Dar kartą kreipius

Visą savąjį Amerikoje gyvenimą skiriau savos Tėvynės Lietuvos gerovei ir už ją šandien dar tebekovodamas lygiai kovojau ir už mūsų brolių bei sesių, pakliuvusių į bėdą, gėrbūvį.

Prieš du mėnesius per spaudos puslapius kreipiausi į visus geros širdies tautiečius, pagelbėti mūsų broliams ir sesėms sergantiems džiūva Vokietijoje.

Šiandien galiausiai pasidžiaugti ir Tamstoms paskelbti, kad jau surinkau \$285.30.

Norėdamas atšvesti savo 60 metų gyvenimo sukaktį pasiryžau šią sumą pakelti iki 500 dol. Tai bus graži pagalba Vokietijoje sergantiems ir man didis džiaugsmas mano 60 metų sukaityje.

Norėdamas greičiau pasiųsti pinigų taip ją reikalingiems, dar kartą kreipius, kad tie, kurie nesate aukos įteikę, būkite geri, neužmirškite pagelbėti. Pagelbėjime reikalingiesiems.

Auką įteikite man asmeniškai arba palikite Lietuvių klube. Nuosirdžiai visų sergančių vardu dėkoju.

Aleksas Banys

Bendruomenės žinios

Ketvirtoji Lietuvių Diena, rengiama LB Clevelando Apylinkės valdybos, įvyksta birželio mėn. 24 d. Roundup Lake Park, Aurora, ant ežero kranto.

Atšvėskime Jonines dalyvaujami Lietuvių Dienoje!

Clevelande ir APYLINKĖSE

Lietuvos Dipl. Šefas min.
St. Lozoraitis

į Clevelandą atvyksta birželio mėn. 9 d., šeštadienį.

Iš įvairių Clevelando lietuvių organizacijų yra susiorganizavęs priėmimo komitetas, kuris **Holanden Hotel** rengia min. St. Lozoraitiui priėmimą.

Priėmimas įvyks birželio mėn. 10 d., sekmadienį, 12 val. Nori priėmimo dalyvauti ir dar neturintieji pakvietimų, juos iki penktadienio vakaro gali įsigyti Dirvos redakcijoje arba pas šiuos asmenis: Julij Smetoną, Dr. Vl. Ramanauską, Dr. J. Mačiulį, M. Ratkų, V. Pašakarnį, J. Gulbinienę, Karolį Morkūną, K. Budrij, St. Astrauską, J. Čiuberki ir V. Kamantą.

Pakvietimo kaina \$3.00.

Visi Clevelando lietuviai maloniai kviečiami priėmimo dalyvauti.

Sąskrydžio reikalai

Dar kartą kartojama, kad sąskrydžio rengėjams svarbu žinoti iš anksto sąskrydžio parengimuose dalyvaujančių skaičių, todėl numatantieji vykti į sąskrydį dar prašomi nevilniai užsiregistruoti Dirvoje arba vakarais telefonu EN 1-7185.

Norintieji vykti traukiniu kartu su Čiurlionio Ansambliu, registruojasi Dirvoje, kartu įmokant mokestį už bilietą (ten ir atgal) 21 dol.

Washingtono dalyvavimas įvairiuose parengimuose kainuos — banketas asmeniui — 15 dol., vykimas į kapines ir ekskursija po miestą — 3 dol. asmeniui, koncertas — 3 dol., šokiai jauniui — 1 dol. Iškilmingas posėdis ir paroda visiems dalyviams nemokamai.

Pažymima, kad jaunuomenei — studentams ir skautams — vykimas į kapines, ekskursija, šokiai ir koncertas nemokamai. Viešbučiai pradedant 2,50 dol. asmeniui per parą.

Iš Sambūrio veiklos

Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio Clevelando skyriaus naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: Dr. J. Mačiulis — pirmininkas, J. Gaška — pirmininko pavaduotojas, S. Lazdinis — sekretorius, A. Rutkauskas — išdėstas, J. Čiuberki — valdybos narys.

Metinio susirinkimo proga buvo pasidalinta mintimis dėl eilės aktualių klausimų ir ta proga susirinkimo šeimnininkas B. Gaidžiūnas parodė dokumentalią filmą, vaizduojančią mūsų tremtyje esančius vyriausius politinius veikėjus.

Gegužės 27 d. Lietuvių salėje

Džiaukimės

pavasario gamtos gaivumu, gražumu ir drauge knygų meilės šiluma ir nepamiršim. O kadangi, žmogus be knygų, kaip be galvos, tai kada jis sėdi po pražydusiu medžiu ar kaitinasi saulėje, laikas jam sako: kodėl, broli, neturi knygos savo rankose, kodėl neskaitai, kodėl nekrauni į gilius savo galvos ir širdies aruodus tikrojo gyvenimo turtų ir knygų meilės malonumų?

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina \$3.00.

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytų. 316 psl., kaina \$3.00. Ilustruota.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi. 449 psl., kaina \$4.00. Ilustruota.

SLIAPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU TIK UŽ \$5! Bet kas nori 1, 2 ar 3 knygu, tai už \$2, už 2 \$3, už 3 \$4. Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. (26)

Lankosi Jonas Verbela

Buvęs clevelandietis Jonas Verbela drauge su žmona atvyko iš Floridos. Ponia Verbelienė pasiliko Chicagoje prie savo sergančios dukters. Verbela atvyko į Clevelandą pasisvečiuoti, mano dalyvauti Lietuvos Ministro St. Lozoraitiui priėmimo sekmadienį ir su žmona važiuos į Washingtoną dalyvauti sąskrydyje. Po to žada dalyvauti Chicagoje Dainų šventėje ir liepos pradžioje SLA seime Detroite.

Dėmesio alumnai!

Lietuvių Akademinio Alumnų Klubu Clevelando skyrius rengia susirinkimą birželio 10 d., 6 val. vak. kol. Danutės Muliolytės bute, 1233 E. 87 St., tel. SW 1-5287. Dalyvauti yra kviečiami ir šiemet mokslo baigęs jaunimas. Dar neužsiregistravę alumnai kviečiami tai padaryti pas skyriaus sekretorę.

Skyriaus valdybą sudaro Jonas Puškorius — pirm., Danutė Muliolytė — sekr. ir Janina Navickaitė — valdybos narė.

Radio vakaras

The Cleveland Music School Settlement baigimo proga įvykęs fortepijono koncertas praėjo labai gražu pasisekimu, sutraukęs pilną salę klausytojų.

Mokyklos baigimo koncerte A. Smetona išpildė Bacho, Beethoveno, Ravel ir Chopino kūrinius. Koncertą rengė L. S. Ramovės skyrius, vad. K. Budrio.

Dr. K. Žemeckas,

profesorius Minnesotos universitete, lankėsi Clevelande ir Dirvos redakcijoje.

Juozas Bružas

Washingtono sąskrydžiui paaugojo \$5.00.

St. Jurgaitis

Washingtono sąskrydžiui aukėjo \$2.00.

Ieva Zorskienė dėkoja

širdingas aciu daktarams A. J. Kazlauskui ir J. Kemešui už gerą gydymą ir rūpestingą priežiūrą.

Aciu visiems, mane sunkioje ligoje lankiusiems, atsiuntusiems dovanų ir gėlių. Aciu kun. J. Angelaičiui, M. Maslauskieni, O. Jokubaitienei, Nemaniams, S. Nelei, O. Greičienei, R. Brazaitienei, Didžiūnams, K. Mazilieni, V. Grigonienei, J. Čepienei, O. Černauskieni ir kitiems.

Išnuomojamas butas

11607-09 Saywell Ave. 3 dideli kambariai trečiam aukšte. Yra garažas. Kaina mėnesiui \$45.00. Saukti: EV 1-8850.

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savoj ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies.

automatinių apdrauda

Skambikite: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS,
agentas

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

7015 Wade Park Ave.

Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMATINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Nauja lietuviška krautuvė

BALTIC DELICATESSEN

6908 Superior Ave. atidaroma šį ketvirtadienį. Būtinai aplankykite. Ten galėsi nusipirkti ir naująsias Dirvą.

JUMS GERI NAMAI

Netoli E. 79, tarp St. Clair ir Superior, 6 kamb. vienos šeimos. Mažas įmokėjimas.

E. 125, netoli St. Clair, gražus vienos šeimos namas. 2 mieg. ir vonia žemai. Didelis sklypas.

E. 214, netoli Euclid, naujas vienos šeimos. 2 mieg., gyvenamas kamb., virtuvė, pilnas rūšys, gražus sklypas.

RAY NAUSNERIS,
Namų prekyba; namų, baldų ir automobilių apdrauda.
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

GERI NAMAI

East Cleveland 2 šeimų namas. Po 5 ir 5 kambarius. 2 garso pečiai, dvigubi porčiai.

Vienos šeimos 6 kambarių namas East 125 St. Kaina \$10,500.

Chimes Realty
Atstovas:
VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9568
Namų telef. šaukite nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.
ofise UT 1-0323

GERAS NAMAS

dvių šeimų, po 5 ir 5 kambarius, Hecker gatvė. Du garso pečiai. Geras stovy. Saukti: HE 2-1828

Išnuomojamas kambarys
vienam vyrui. Atskiras įėjimas. \$6.00 savaitė. Galima ir su maistu. Kreiptis:
1631 E. 82 St., CE 1-6880

JUOZO KAMAIČIO naujų batų parduotuvė ir batų taisymas

1389 East 65 St.

Norintieji kreiptis telefonu šaukite HE 2-2615 tarp 7-9 val. vakaro.

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

2 šeimų namas

Į šiaurę nuo Superior, E. 78 St., dvių šeimų, po 5 kambarius, garso šildymas. Įmokėti \$5,000. Saukti:

George Kasovič
HE 1-8056

Geri namai

East 76 St. 8 kambarių vienos šeimos. Moderni virtuvė ir vonia. Garso šildymas. Poilsio kambarys rūsy. Garažas. Kaina \$11,000.

12 kambarių, 2 šeimų. Garso šildymas. Moderni virtuvė. Didelis sklypas. Savininkas parduoda dėl ligos su visais baldais už \$21,000.

Mėsinė ir maisto krautuvė, lietuvių rajone. Gera einaš biznis. Parduoda dėl ligos.

Parduodamas namas, kuriam yra butas ir krautuvės. Parduoda dėl ligos. Netoli mokyklos ir bažnyčios. Kaina \$22,500.

Netoli Fisher Body, 10 kambarių, 2 šeimų namas. 2 garažai. Garso šildymas, dvigubas įvažiavimas, dvigubi porčiai.

Netoli susisiekimo, bažnyčios, mokyklos.

Turi parduoti. Kaina \$14,500.

Dėl ligos turi parduoti kepyklą. Geras pirkiny, lietuvių rajone.

Naujojo lietuvių parapijoj 6 k. vienos šeimos, plytinis namas. Puiki virtuvė ir vonia. Sklypas 50x200 pėdų. Kaina nedidelė.
Globokar Realty
HE 1-6607
990 East 74 St.

Mes turime sparvuotų pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

PREMIER REALTY, INC.
1015 E. 123 St. PO 1-6664
Arthur O. Mays, broker
Namų telef. WA 1-3387
Žiūrėk Yellow Pages 775 psl. (52)

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas

Kreipkitės ir gausite geriausių patarnavimą.
7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snarskiui. Tel. KE 1-0210.

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, mažo darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

Didelis namas

Keturių miegamųjų namas, parduodamas savininko. Moderni vonia. Automatinis garso šildymas, variniai vamzdžiai, cemento įvažiavimas, E. 118 St., į šiaurę nuo St. Clair. Kaina apie \$13,000.

Telef.: MU 1-2938

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10,000

3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE 1-2498

Cleveland, Ohio

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti

• Vasaros VEDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ

MONCRIEF VISŲ METŲ

Itaisymu

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairus valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant

geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Norėdami laisvalaikį praleisti, parengimus rengti, susirinkimus vesti ar puotas kelti — viską galite įvykdyti lietuvių namuose. Klubas ir apatinė salė naujai atremontuota ir išdekoruota suteikia daug patogumo ir malonumo jaustis savais šiuose namuose.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus atvykti ir pamatyti naujai įrengtą klubą ir salę.

Remkime savuosius namus, kad ateity galėtume dar gražiau įrengti visų malonumui.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

936 East 185 Street

KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDERSON 1-6344, Redaktorius BALS GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Ar Prancūzija vėl suklups naujojo krizė?

(Mūsų Paryžiaus bendradarbis)

Prancūzijos politika išgyveno naują sensaciją: gegužės 23 d. atsistatydino Pierre Mendès-France. Jis vyriausybėje turėjo daugiau garbės titulą, nes jam nebuvo pavesta jokios ministerijos ir tebuvo suteiktas "valstybės ministerio" vardas. Bet jis neabejojamai buvo viena ryškiausių asmenybių esamoje vyriausybėje, kuriai vadovauja socialistas Guy Mollet.

Kai po 8. m. sausio 2 d. rinkimų į parlamentą nei vienas pagrindinių susigrupavimų negavo aiškos daugumos, vyriausybės sudarymas teko respublikonų frontui, kurį sudarė socialistai ir Mendès-France paklusnūs radikal-socialistų sparnas. Aplink pietėsi, be to, dalis buv. degaullininkų, palinkusių į kairę. Didelių ambicijų, Mendès-France be abejo tikėjosi, kad jam atiteks ministerio pirmininko portfelis. Tačiau ministerio pirmininko vietą paėmė socialistas Guy Mollet.

Kai vyriausybė neturėjo tikros daugumos ir buvo priklausoma ar tri nuo komunistų, ar tai nuo katalikų respublikonų, Guy Mollet navedė Mendès-France net užsienio reikalų ministerijos, kurios jis tikriausiai tikėjosi, kai iš jo rankų buvo ministerio pirmininko portfelis. Bet centro ir dešinėsios partijos turi iš senų laikų saskaitų su Mendès-France, tad joms šis gabus, bet sunkiai suvaldomas politikas neatrodė priimtinas. Tokiomis aplinkybėmis Mendès-France gavo pasitenkinti neaiškios sąvokos "valstybės ministerio" titulu. Nuo to momento jis pasijuto jau tam tikroje opozicijoje prieš vyriausybę, kurios narys jis pats buvo.

Guy Mollet padėtis nėra lengva. Jis perėmė sunkų paveldėjimą. Be nuolatinio vargu, kurie persekioja Prancūziją ekonominėje ir socialinėje srityse, vyriausybė teko spręsti sunkias problemas santykiuose su Šiaurės Afrikos žemėmis. Maroko ir Tunisio buvo lygtinai suteikta nepriklausomybė, tačiau Alžyriui prancūzai tos laisvės nesuteikė, nes tas kraštas skaitosi ir kaip Prancūzijos metropolija ir neatiskiriama jos teritorijos dalis.

Alžyriečiai pradėjo prieš prancūzus tikrą karą, kuris iš abiejų pusių vedamas su dideliu neatlaidumu ir nemažesniu žiaurumu. Tenka atsiminti, kad kelis šimtmečius Šiaurės Afrika buvo baimę įvarantis piratų lizdas, kuris užpildinėjo laivus Viduržemio jūroje, o kartais uždavo istisus miestus ir sausžemyje. Šių piratų palikuonys dabar pakėlė ginklą prieš Prancūziją ir veda karą tomis pat negailestingomis priemonėmis, kaip ir anais piratų siautėjimo laikais. Be abejo, jimo, neatsilieka ir prancūzai.

Savaime buvo laukiama, kad socialistas Mollet, kai prie valdžios vairo stovėjo dešinėsios partijos. Pats Mollet buvo nuvykęs į Alžyrą, kur jį labai nepalankiai sutiko prancūzų kolonistai, kurių skaičius siekia pusantro milijono. Atrodo, kad ministeris pirmininkas Mollet pradėjo buvo mažai orientuotas apie tikrąją padėtį Alžyre

Po nukreiptų prieš jį demonstracijų socialistas Mollet įsitikinęs, kad reformos Alžyre tol neįmanomos, kol krašte vyksta kruvinas karas. Jis sugrįžo į Paryžių su nepajudinimu nusistatymu pirmiau sulaužyti alžyriečių mahometonų (čiabūvių) pasipriešinimą, o tik tai po to leistis su vietiniais gyventojais į kalbas dėl būsimojo Alžyro statuso. Prancūzija nieku būdu nenori išleisti iš savo rankų šio krašto, nes vadovaujantieji sluoksniai mano, kad tuo pačiu būtų suduotas mirtinas smūgis visuotinei prancūzų padėčiai Afrikoje, kur Prancūzija turi svarbių ir turtingų kolonijų.

Pakeitęs savo pirmąjį nusistatymą, Mollet nesvyruodamas ėmėsi griežtų priemonių. Prancūzų kariuomenė Alžyre buvo sustiprinta naujomis divizijomis, kurios pradėjo sistemingą viso krašto valymą nuo sukilėlių. Sunku pasakyti, ar tas planas vyriausybėi pavyks. Bet, kaip bebūtų, karas Alžyre eina toliau, ir Alžyrą siūnčiama vis daugiau kariuomenės.

Susidarė savotiška būklė, kuri dešiniams sluoksniams suteikia neslepiajamą pasitenkinimą: socialistas Guy Mollet paskelbė totalinį karą Alžyro arabams ir tuo pačiu pateikino prancūzų kolonijinių sluoksnių reikalavimus, kuriuos jie jau seniai kėlė. Guy Mollet tikrovėje ėmė vykdyti tą programą, kurią rėmė reakcingi kolonijinių sluoksnių.

Šita būklė skelė Prancūzijoje nemažą komplikaciją. Pirmiausia komunistai, kurie protarpiais balsuodavo už vyriausybę, ėmė nuo socialisto Mollet atsiriboti. Pačioje Prancūzijoje įvairiose vietose buvo sukeltos net kruvinos riaušės, kuomet komunistų pakurstyti naujokai atsisakė vykdyti Šiaurės Afriką. Apie tokias riaušes tenka girdėti tik viename, tai kitame Prancūzijos mieste. Iš kitos pusės taip pat pačių socialistų tarpe kyla savotiškas nepasitenkinimas, kad kaip sykius tenka būti vyriausybėje tuo metu, kai vyksta kolonialinio pobūdžio karas. Tuo pasinaudoja komunistai ir silpnina ir šiaip neapiprasti socialistų pozicijas liaudyje.

Mendès-France irgi laikosi nuomonės, kad vyriausybė per smarkiai pasitiki karinėmis priemonėmis ir nesiima kitų žygių ne tik karui Alžyre pabaigti, bet ir protingam sprendimui parengti. Jis yra žinomas kaip įsitikinęs "antikolonialistas". Jis nesijautė gerai tokioje vyriausybėje, kuri, jo nuomone, per mažai išnaudoja galimus sueti su arabų sukilėliais į kontaktą ir pradėti su jais taikos derybas. Įdomus reiškinys: tokiais pažiūromis Mendès-France daugiau imponuoja socialistams, kurie formalistiškai vadovauja vyriausybei, nekaip jo paties radikalsocialistams, kuriems savaime jis turi nemažą įtakos.

Mendès-France nesijautė tokioje vyriausybėje gerai. Jis padarė išvadą ir gegužės pabaigoje įteikė atsistatydinimo pareiškimą. Tačiau atrodo, kad jau pačioje pradžioje jis nusivylė savo partijos nariais radikalsocialistais, kurie nepasėkė jo pavyzdžiui ir pasiliko vyriausybėje. Tad Mendès-France pateko izoliacijon. Bet, be abejo, jis, šis ambicingas žydiškos kilmės prancūzų politikas samprotuoja, kad jam dar ateis kviečių žydėjimo laikas. Jis tikisi, kad dabartinė vyriausybė ilgai nepasiliks prie vyriausybės vairo ir bus nuverstas. Tuomet visos viltys būsiančios nukreiptos į jį, įsitikinusi savo pranašišku pašaukimu išgelbėti Prancūziją iš nelaimių ir ją vėl išvesti į didybės kelią.

Jam negalima neigti nuopelno, kad jis prieš dvejus metus baigė karą Indokinijoje. Tiesa, Prancūzija praktiškai iš Azijos buvo išstumta. Jos prestižas nepaprastai nustumtas. Jeigu dabar Šiaurės Afrikoje prancūzai turi su ginklu rankoje kovoti, tai taip įvyko dar ir todėl, kad po Indokinijos pralaimėjimo dar labiau sustiprėjo arabų pasiryžimas atsipalaiduoti silpnos Prancūzijos ir atgauti visišką nepriklausomybę. Kai kas smarkiai kritikuoja Mendès-France, kuris savo nuolaidumu Indokinijoje įklampino Prancūziją į naujas nelaimes.

Mendès-France jau 1945 metais vieną kartą demonstratyviai pasitraukė iš vyriausybės, nesutikdamas su daugumos programa. Praėjo 11 metų, kol jam pagaliau atiteko jo seniai trokštoji ministerio pirmininko vieta. Dabar kyla klausimas, ar prancūzų parlamentariai taip greit kreipsis į šį ambicingą politiką ir ar jį bus žiūrima kaip likimo

ATVYKAU KAIP LIETUVOS TARNAS

(Atkelta iš 1 psl.)

yra viena iš svarbiausiųjų Lietuvos bylų ginti.

Mes, kuriems teko ši išimtinė proga šiandien asmeniškai pasveikinti Lietuvos Diplomatinijos šefą, jaučiamės pasakysia ne tik savo, bet ir daugelio tūkstančių tautiečių mintį ir jausmą tirdami Tamstai. Pone Ministeri: — Sveikiname, nuoširdžiausiai linkime sėkmės visuose žingsniuose Lietuvos labui ir esame pasiryžę kur begalėdami padėti. Tebūnie šis apsilankymas našus Lietuvai ir tuo pačiu metu malonus Tamstai ir Ponai asmeniškai."

P. Šimėnienė sveikino Moterų Vienybės vardu, iškeldama p. V. Lozoraitienę gėlių.

Ponia V. Lozoraitienė tarė kelta nuoširdžių padėkos žodžių.

Pagaliau prabilo į susirinkusius Lietuvos Diplomatinijos šefą S. Lozoraitis šiais žodžiais:

"Labai širdingai dėkoju Jums, taip pat mano žmonos vardu už dideli palankumą mudvieju atžvilgiu, kurį parodėte ateidami čia ir kurį taip gražiai, sau įprastu iškalmingumu išreiškė Ponas Rastenis. Jau vakar uoste mes buvome giliai sujaudinti, pamatę toki dideli gerų lietuvių būrį, atėjusių mus sutikti. Jūs šios dienos priėmimas dar daugiau pagilina mudvieju su žmona dėkingumą už Jūsų gerą žodį ir gera širdį. Mes matome Jūsų elgesį atspindį to svetingumo, humaniškumo, kuris sudaro toki charakteringą šio didžiojo Jungtinių Valstybių krašto bruožą ir pažiūrą. Ir lygiu būdu mes jaučiame Jūsų tarpe lietuviškos širdies šilumą, ta šilumą, kurioje mes esame pralaidūs laimingiausi mūsų gyvenimo metus, gyvendami laisvoji Lietuvoj, savo gimtame krašte, savo tautos tarpe.

Kai dėl manęs, tai aš noriu tikėti, jog Jūsų palankumas yra taikomas man kaip vienam Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos tarnui. Jūs žinot anglosakų įprotį, kuriuo valdžios žmogus, rašydamas piliečiui laiška, jį baigia formule: your most obedient servant.

Tokia yra ir mano pažiūra į valdininko ar politikos veikėjo darbą ir santykius su visuomene ir atskirais piliečiais. Nuo pat tolimųjų 1918 metu, kai aš buvau priimtas į valstybės tarnybą, aš stengiausi išlikimai tarnauti Lietuvai ir mūsų tautai, visiems jos žmonėms, nedaromas tarp jų jokio skirtumo. Šituo pat principu aš vadovavau, atstovaudamas Lietuvą tarptautiniuose santykiuose kaip užsienio reikalų ministeris.

Aš manau, kad įvairiose partijose yra žmonių, kurie gal nors pateptąjį pranašą. Bet, kaip bebūtų, dabartinės vyriausybės padėtis pašlijo. O iki vyriausybės krizės Prancūzijoje juk daug nereikia.

ir nesako, bet žino, kad tikrai toks buvo mano šūkis Lietuvai esant nepriklausomai. Juo labiau aš laikau save visos tautos tarnu nuo to laiko, kai mūsų mirtini prieštai bolševikai okupavo kraštą. Ir dabar aš atvažiuoju į Ameriką ne kurių nors atskirų interesų vedamas, bet eidamas Lietuvos tarnybą, vykdydamas uždėtąsias man pareigas, visos Lietuvos, visų lietuvių interesus.

Mano atvykimo tikslas yra pasitarti su Lietuvos ministeriu Washingtone p. žadeikiu. Jis yra parūpinęs man susitikimą su valstybės departamento atstovais. Mūsų su ministeriu žadeikiu turėsime pasikalbėjimų taip pat su Lietuvos konsulariniais atstovais Jungtinėse Valstybėse. Džiaugsiuos, galėdamas tęsti kontaktą su visuomene, kuris įvyksta čia šiandieną tokioje gražioj, darnioj atmosferoj.

Su dideliu dėkingumu konstatuoju, kad Jungtinių valstybių vyriausybės ir viešosios opinijos palankumas Lietuvos laisvės bylai palieka kaip buvęs. Jis sudaro svarbiausią paskirtį visų užsienio lietuvių bendram darbui Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Per Jus, brangieji, širdingai sveikinu visus Amerikos lietuvius. Jūsų politinė akcija ir materialinė parama turi pirmieles reikšmes Lietuvos laisvės bylai.

Ponas Rastenis yra paminėjęs, kad šis kraštas yra lietuviams užuovėja. Tai teisybė, nes Jungtinių Valstybių gyvenimo ir politikos pagrindas yra laisvė ir teisė. Prie to aš norėjau pridėti pagėdavimą, kad šiais tokiais sunkiais Lietuvai ir karčiais mums laikais visur, kur tik suėina lietuviai, jie sudarytų patys sau užuovėją; tokią užuovėją, kurioje vyrautų Lietuvos interesai ir bręstų idėjos bei veiksmai padėti Lietuvai išsivaduoti iš sovietų okupacijos.

Tokia didi yra Lietuva ir jos laisvės atstatymo reikalas ir kokie maži yra skirtumai, kurie kyla mūsų tarpe."

Visų kalbėtojų nuoširdūs, pilni lietuviško patriotizmo žodžiai buvo palydimi gausiais aplošimtais.

E. Čekienė

LIETUVIAI KŪRYBINGUMU GALI DIDŽIUOTIS

Gegužės mėn. 20 d. Paterson, N. J., buvo iškilmingai atidaryta Lietuvių Liaudies Meno paroda, Liet. Moterų Atstovybės Patersone, klubo iniciatyva.

Atidarymo metu invokaciją skaitė kun. Demikis. Paskaitą — Lietuvos moterų pirmiau ir dabar — dr. M. Žilinskienė, iš Clevelando. Žodį tarė gen. kons. J. Budrys, vietos kleb. kun. J. Kinta, ir bibliotekos, kurios patalpose vyko paroda, direktorius Etkorn.

Dr. M. Žilinskienė įdomioj paskaitoj, plačiai apibūdino Lietuvos istorijos laikotarpį, visur iškeldama moters vaidmenį mūsų tautos gyvenime bei paminėdama nusipelnusių moterų vardus.

Malonu mums buvo išgirsti ir p. Etkorn kalbą, kurioj jis tarp kitko priminė, jog tokio aukšto lygio tautinės parodos Patersono, N. J. gyventojai dar nėra matę šiose patalpose, o panašių parodų yra buvę daug. Todėl lietuviai savo kūrybingumu gali didžiuotis, — baigė jis.

Parodą sudarė plačiai ir turtingai įrošti atskiri skyriai. Lietuva paveiksluose (1918-1940), Lietuva po komunistų teroro (išžudytųjų nuotraukos), audiniai, medžio drožiniai, gintaro ir odos išdirbiniai, juostos, mežginiai, knygos ir k. Taip pat dail. A. Vitkauskaitės - Merker expresionistinio meno paveikslai. Gi prie pat parodos įėjimo visų dėmesį atkreipė dail. Ingelevičienės didžiulis lietuviškas portretas.

Parodos atidaryme dalyvavo apie 300 žmonių, daugumoj sve-timtaliai. Atvykusių iš toliau JAV B-52 lėktuvą, pasižimis greičiu ir manevravimo lankstumu.

Seule, Korėjoje, mirusio kandidato į prezidentus Shinicky laidotu-vėse, dalyvavo virš 200,000 dalyvių. Tai blogas ženklas Rhee režimui ir didelė proga amerikiečiams pagyventi apie Korėjos vidaus reikalus.

svečių trape matėsi: gen. kons. J. Budrys, kons. V. Stašinskas su ponėmis, Liet. Mot. Ats. pirm. L. Bieliukienė, S. Dzikas, buv. op. solistė V. Grigaitienė ir k.

Dalyvavo ir vietos amerikiečių laikraščio "Morning Coll" korespondentas.

Teko girdėti, kad šalia Patersono moterų iniciatyvos, parodos pasisekimui daug prisidėjo ir visi vietos, Elizabeth, N. J. ir t.t. lietuviai.

Tačiau, nežiūrint gerai pasisekusios parodos, Patersono Liet. Mot. Ats. klubo narių nuotaiką slėgė, pavogti į tą parodą vežami Vincės Jonuškaitės vertinti eksponatai.

E. Č.

DAILININKO A. RŪKŠTELĖS PARODA

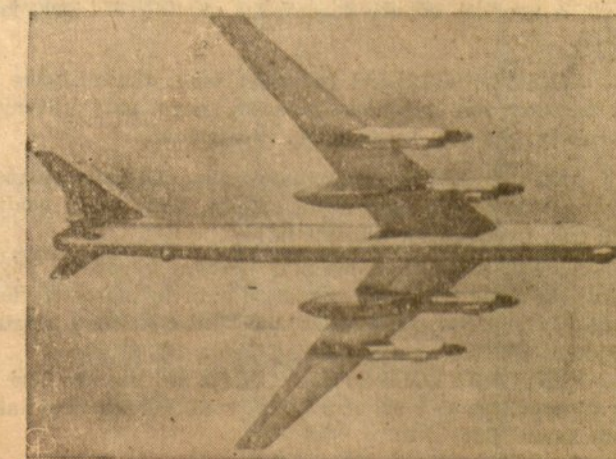
Los Angeles, Calif. — Prieš metus iš Australijos į Kaliforniją pėsikėles dailininkas Antanas Rūkštelė š. m. gegužės 26-27 d. Los Angeles lietuvių parapijos salėje suruošė savo vėliausią ir seniau pieštų paveikslų parodą. Nežiūrint sunkių ir nepastovių pastarojo dešimtmečio gyvenimo sąlygų, dailininkas pasirodė esąs labai darbingas: parodoje išstatė arti šimto įvairių kūrinių, Lietuvos, Vokietijos ir Australijos peizažų, portretų, akty, natūrmortų ir kompozicijų.

Tobulėdamas kaip piešėjas, dailininkas Rūkštelė tebera tas pats ir tiek pat ištikimas savo realistinei natūralistinei krypti, kaip jį žiūrovai atsimena nuo senesnių laikų. Tai vienas iš nedaugelio tų mūsų dailininkų, kurie nepasidavė jokiai moderninio meno krypti. Galima būtų aplamai pasakyti, kad A. Rūkštelė savo tapyboje sustoja ten, nuo kur pradėjo Cezanne (žinomas prancūzų 19 šimtmečio pabaigos dailininkas, davęs pradžią visam moderniniam menui).

Dėl tų savo savybių ir dar dėl Usisakykit KARĮ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašyti vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

JAV laivyno Akademijoje, Annapoly, mokslo mės pasibaigus, parinkta vėliavos gražuolė, perduoda vėliavą laimėjusiam daliniui. Ceremonijos, kurios jaudino tūkstančius jaunuolių.

Naujo tipo sovietinis keturių turbininių motorų lėktuvas, panašus timtaliai. Atvykusių iš toliau JAV B-52 lėktuvą, pasižimis greičiu ir manevravimo lankstumu.